

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in v sobotu s poštino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za ede leto 4 K., pol leta 2 K in za četr leta 1 K. Naročina za Nemščino 5 K., za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plače na leto samo 3 K. Naročina se pošilja na: Upravnštvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Deležniki "Katoliškega tiskovnega društva" dobivajo list brez poselne naročine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravnštvo Koroska cesta štev. 5, vsprejema naročino, inserati in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitivrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Nezaprtje reklamacije so poština proste.

Štiridesetletnica.

Štirideset let je preteklo, kar izhaja naš list. Njegovo ime je znano v zadnji slovenski hišici na Spodnjem Štajersku. Ko se je naše ljudstvo komaj začelo vzbujati k političnemu življenju, stal je že »Slov. Gospodar« ob njegovi strani, učeč, bodoreč in navdušujoč. Mnogo nasprotnikov smo imeli, toda izginili so, a mi smo ostali. Naši uredniki so morali pred sodišča, plačevati so moralni globe, vlačili so jih in ječe, a vendar »Slovenski Gospodar« še živi in postaja od leta do leta krepkejši. Drži ga njegov program, kateremu se nikdar ni izvernil: »Vse za vero, narod in cesarja!«

Vse naše politično življenje je tesno zvezano z zgodovino našega lista. Mi za ljudstvo, a ljudstvo za nami. To razmerje med našim kmečkim ljudstvom in njegovim listom hočemo ohraniti tudi zanaprej. Mi živimo in delamo le za ljudstvo, to je naša edina naloga, za to smo tukaj!

Danes, ko stopamo s to številko v 41. leto svojega izhajanja, zopet javno zatrjujemo, da bo naše delo posvečeno le blagorju slovenskega kmečkega ljudstva na Spodnjem Štajersku in ponavljamo svojo zvestobo do starega našega programa.

In kakor dosedaj, takoj upamo, bo tudi v prihodnje smatralo spodnještajersko kmečko ljudstvo naš list za svojega najboljšega in najzvestejšega prijatelja ter ga rado sprejema pod svojo streho!

V novem letu.

Veselo novo leto! Ta klic je šel ravnokar pretekle dni od ust do ust. In sedaj stoji pred nami zopet delo enega celega leta. Ne bojimo se dela, ampak z veseljem ga pozdravljamo in z upom na obile uspehe. Uspehi morajo priti, kajti naši nameni so pošteni in naša volja je krepka. Moči in blagoslova pa prosimo in upamo od Boga.

Prva naša skrb bo organizacija kmečkega stanu. Vsi stanovi se združujejo in organizirajo. Le največjemu delu našega slovenskega naroda dosedaj nihče ni poskrbel za organizacijo, v kateri bi branili svoje stanovske zadeve ter odbijal napade na nje, naj prihajajo od katere strani koli. Ko bo list prišel med naše naročnike, bo Slovenska kmečka zveza, v kateri se bodo zbiral kmetje in njih prijatelji, postavno potrjena in potem bodo hitela vabila na vse

strani, da kličejo na ustanovni zbor Slovenske kmečke zveze. Slovenski štajerski kmetje bodo prvi med slovenskimi sobrati, ki bodo imeli svojo stanovsko organizacijo.

Roko v roki s to organizacijo bo morala iti priprava za bližajoče se državnozborske volitve. Še ta mesec bo zboroval stari državni zbor, potem se mu zaprejo vrata državne posvetovalnice in poslanci položijo svoje mandate v roke volilcev. Stari volilni okraji ponehajo, in na njihovo mesto stopi za Slovenski Štajer sedem novih volilnih okrajev, v katerih bodo imeli odločevati slovenski kmetje. Slovenska kmečka zveza bode imela dela dovolj. Z novo liberalno stranko, ki jo je pomagala ustanoviti tudi lakomnost za mandate, je katoliško-slovenskim kmečkim Slovencem vzrastel nov nasprotnik. Ali je nevar? Ne, kajti mi zupamo v trezno razsodnost naših dobro verskih in narodnih kmetov, da se ne bodo vsedli na limanice mladim avokatskim koncipientom in liberalnim učiteljem, če imajo tudi tuintam par nezadovoljnih kriččev za seboj, kriččev, ki nikdar niso nič pametnega storili v javnosti, pač pa le zmedo in zmeščavo. Na Kranjskem je umrl liberalizem in štajerski kmetje niso tako kratkovidni, da bi to mrtvo telo sprejeli v svoje naročje. Pogumno hočemo stopiti v volilne boje ter odbiti na celi črti sijajno prvi liberalni napad. V nas je zavest, da se trudimo za slovenski kmečki stan, v nas je pogum za vse boje, pri nas bo tudi zmaga!

In med tem, ko bomo peljali kmečke može v boj in do zmage, ne bomo pozabili na kmečko omladino. To je naš kmečki naraščaj, naša nada in bodočnost. Skrbeli bomo po naših društvih, da bo kmečka omladina kos svoji bodoči nalogi. Že njo skupaj se bomo izobraževali in usposabliali za viharno prihodnost.

Starci točk iz programa spodnještajerskih Slovencev, vere in jezika tudi ne bomo pozabili. Celih štirideset let že deluje naš list v tem smislu in vsled tega je našel med kmetom tudi vedno popolno zaupanje. Svojemu staremu programu se tudi zanaprej ne bomo izneverili, ampak z našim vernim slovenskim kmečkim ljudstvom delili bomo vse žalostne in vesele trenotke.

Boji nam pretijo v novem letu, a mi se jih ne bojimo in verujemo v zmago! Dela je sicer treba, a mi znamo delati. Z vihajočo kmečko zastavo korakamo posorno v novo leto!

LISTEK.

Uredniška pisma.

Niso nam ugajale zadnje zime! Malo snega in malo mraza, to ni prava zima! Sanjali smo o zimah, ko tedne in tedne tečejo sani gladko po snegu, ko škrplje sneg pod nogami, ti zastaja sapa od mraza in cvetajo na oknih noč in dan ledene rože... Letošnja zima je taka! Ali ne slišite veselega cinglanja zvončkov, ki zvene iz zvončkov griv prhajočih konj, vpreženih pred lahkoleteče sani? In glejte te ljudi, kako se zavijajo preko čez ušesa v tople suknje, mehke kožuhe, volnene robe... Doma na ognjišču pa nesprestano praskata ogenj, mnogo se trudi proti velikemu mrazu, a zaman... Letos imamo pravo zimo! Polovičarske, mehkokne zime pa nam ne ugajajo.

Dolgo vrsto let je bil naš list namenjen vsem stanicom spodnještajerskih Slovencev. In naša pisava se je morala ozirati na vse strani. Težko je bilo to delo in vsak stan je zahteval še to in ono od lista. Sedaj smo vrgli proč vse ozire na druge stanove in naši predali so posvečeni le kmečkemu stanu, malemu ter velikemu posestniku, ter vsem, ki so v pomoč pri kmečkem delu. Dovolj je listov na Slovenskem, da si lahko ostali stanovi drugod iščejo prostora za svoje težnje. Razmere časa zahtevajo, da naše delo za kmečki stan ni polovičarsko, ampak popolno.

Mnogokrat se pritožujejo dopisniki, da jim črtamo mesta, v katerih najkrepkeje in najpogumnejše vihtijo svoje meče proti nasprotniku. Pravijo, da zapadejo na ta način najkrasnejši proizvodi slovenske polemike urednikovi brez okusnosti... Nočemo se o tem prepričati, ampak rečemo le: Spoštujemo visoko vse dopisnike in s hvaležnostjo sprejemamo njih dopise. Toda kakor na eni strani ljubimo dopisnike, tako na drugi strani iz dna duše sovražimo ječe in

zapore... Samo zaradi tega dela včasi naše pero neusmiljeno debele črte po dopisnikovih rokopisih. Saj tudi drugih razlogov ne moremo imeti. Ali mislite, da urednik ni vesel, če mu ni treba mnogo delati, če opravijo zanj večino dela pridni dopisniki? Govorili smo odkrito, bodimo si, torej cenjeni dopisniki, prijatelji, četudi se križajo tuintam naša poto iz varnostnih ozirov.

Za nas se namreč ječe in zapori hitreje odpirajo nego za druge. Mi poznamo na Avstrijskem okrajnega glavarja, ki tje kradel ljudem po okraju denarje. Višje oblasti so vedele za to in časniki so pisali javno o tem. Toda niti višje oblasti niso storile korakov, niti se je ganil državni pravnik. Treba bi bilo sedaj vse skupaj zapreti. A vse nosijo — gospose suknje. Tatičke zapirajo, tatočki pa hodo proti po svetu.

Mlada stranka starega kranjskega liberalizma se je veliko trudila, da si je našla pravo ime: čista, napredna, svobodomislna, vtični pridevki so se ji zdeli vabljivi. Med tem pa je že izhajalo njihovo glasilo „Narodni list“. Zakaj se niso imenovali po njem? Kako lepo bi se glasilo: „Stranka narodnih liscev“.

Z Bogom! Na svidenje!

Gorjančevega Janeza novoletno voščilo.

Priredil I. Z.

Gorjančev Janez je kaj rad videl Škrpanovo Urško. Šel je že najmanj 6 ali 8 krat k Škrpanovim snubit, — a Urška se je vedno izgovarjala. Urška mu ravno ni bila nasprotna, a mislila je, da se tako važna stvar mora dobro pretehtati in preudariti. Zato tudi Janeza ni popolnoma odkonila, ampak ga je vedno potolažila na Veliko noč, od Velike noči na Binkošti in od Binkošti zopet na Veliko noč.

In še enkrat „Narodna“ stranka in ljudska šola.

Naši »mladi« so čitali z velikim pridom »Slov. Narod«. V dokaz navajam dejstvo, da se njihovo glasilo »Nar. List« poslužuje v boju zoper politične nasprotnike istih izrazov, kakor njih vzor »Malovrh v Ljubljani. »Strupena gonja«, »nevednost«, »hudomušnost«, »zavjalci resnici«, »blagoslovljeni sotrudniki«, »maziljenici« (čisto novo!) »mariborski nadzvgojitelji« itd. itd. taki in enaki izrazi se jim kar cede iz ust. Nas ta pojav na Štajerskem ne bo spravil iz ravnotežja, ampak bomo stvarno reč razmotrivali. Stavimo tedaj vsakemu poštenjaku vprašanje: 1. Ali zaslubi stranka, koje prvi klic je bil »več nemščine!« ime »Narodna stranka«? »Več nemščine« je bil dosedaj vedno bojni klic nemščtarjev, in sedaj si ga je srečno tudi prisvojila »Narodna stranka« na Štajerskem. Kdo se ne spominja pri tem, da se tudi hravtska mažarska stranka imenuje »Narodna stranka«. Zatorej, čuvajte se volkov, ki hodijo okrog v ovčji oblike! Za nemščino v naših ljudskih šolah skrbe morabiti še preveč različni okrajni glavarji, okrajni in deželni šolski nadzorniki, sploh vtični politični uradniki govor do namestnika, tako da »Narodni stranki« ne bo več mnogo dela preostalo. Koliko se je pa do sedaj v tej stroki doseglo v ljudski šoli, to ni samo znano gotovim »učiteljskem krogom«, ampak tudi drugim. In tudi iz prvega dela stvarnega v odkritosrčnega govora g. nadučitelja Strmška se da posneti, s kakim uspehom se nemščina po slovenskih ljudskih šolah poučuje. Mi se enkrat ponovimo, škoda za čas in trud, ki se vporabi za ta predmet v škodo drugim potrebnem strokom. Analitični način pri pouku jezikov je znan že dvajset let, in kar sta Schreiner-Bezjak izdala drugo nemško vadnico, bo tudi že precej šest let. Kje so vspehi nemščega poduka? Ne pehajmo se tedaj za tem fantomom, ampak pripoznajmo mirno in pošteno s Strmškom: »Čudežev tudi učitelj ne more delati«. Nepošteno in vsakega Slovenca nedostojno pa je, če se posluži tega predmeta za zahrbni napad na naše bivše politike in voditelje. Št. 10 »Nar. List« namreč piše: »Zavožena je bila dosedanja politična smer, da se v ljudskih šolah ne sme poučevati nemščina. Naši voditelji so vplili: ven z nemščino, ali ljudstvo jo je zahtevalo. Lahko trdim, da ne bi imeli toliko odpadnikov, ko bi bili naši voditelji ubrali drugo taktično smer in bi se kdaj posvetovali o tem perečem vprašanju z našimi narodnimi (?) strokovnjaki«. Naši bivši voditelji so morali tako ravnati, če so hoteli imeti narodne stranke zaslužiti. Odložili so svoj ščit neomadeževan in zato jih bomo vedno hvalo vedeli. Naši mladi pa izganjajo budica z belcebubom, nemščtarstvo z nemščino. To politiko najrazume, kdor more, mi smo preslabi. Drugo vprašanje

Med tem časom pa je brila ž njim vedno norce in ga dražila, kjer je le mogla. O Božiču je bil Janez zopet pri Škrpanu ter prosil odločno za njeno roko. Urška se je le smejala, končno pa je vendar rekla:

„Da, Janez, ako mi na novega leta dan prej novo leto voščiš, kakor jaz tebi, hočem biti ob svečnici tvoja. Pa zapomni si, ti mi moraš še pred voščilom reči: „Dobre jutro.“

Janez pogleda pri teh besedah okoli sebe, kakor četrletna mačka, ki ji miš pred nosom v luknjo pobriše. Predlog je bil nad vse zvit. Urška je imela dobro nabrošen jezik, in ker ji mora pred voščilom še »dobro jutro« reči, je popolnoma prav sklepala, ako je mislil, da mu na »dobro jutro« takoj odgovori: »Srečno novo leto, Janez!« Potem se pa lahko zopet za njio obrise in gre svojo pot. Ona se mu bo smejava, kakor lisica vrani, ko je sir dobila.

Urška se je glasno nasmejala, ko je videla kisiel Janezov obraz. Ta je šel popolnoma potrt in klavern domov. Po potu premišljuje Urškin predlog. Kar mu šine drzna misel v glavo. Mogoče bi se le dalo Urško prekaniti. — Premišljeval in premišljeval je, in počakal na tančen načrt. — Morebiti bi se dal Urško na novega leta dan pri prvem nagovoru tako prestari, da bi ne mogla niti ust odpreti. Potem bi bila cela stvar rešena.

Janez premišljuje in kuje dalje, vedno popolnejši postaja načrt, na Silvestrov večer je gotov. Po večerji pokliče Miha, prvega hlapca, ki je bil močen kakor medved, k sebi ter se dolgo pogovarja z njim.

Na novega leta dan gre Janez previdno k zgodnji maši. Na vse strani gleda in pazi, da ga ne bi kje zatolila Urška. Zaman se je bal; Urška niti mislila ni, Janeza prekaniti. Saj jo mora on prvi nagovoriti in potem mu bodo že s hitrim jezikom besedo prestrigla.

Po maši jo zopet previdno ubere domov. Domov prisedi se poda v hlev. Črez nekaj časa pride hlapec Miha z

pa, ki ga stavim svojim nasprotnikom, je, ali jim je znan kak narod bodisi v starem, srednjem ali novem veku, kateri bi bil ohranil svojo narodnost, svoj narodni jezik, potem ko si je že prisvojil jezik svojega mogočnejšega, bolj razvitega, od vlade na vsak način podpiranega soseda. Naroda, kojega masa bi govorila dva jezika, lastnega in tujega, ni, ampak vsak tak narod je še izginil popolnoma in se v močnejšem potopil. Ta usoda nas čaka, če se uresničijo naklepi naše Narodne stranke, da se bodo otroci v ljudski šoli popolnoma (!) nemški naučili. Edino, kar nas tolaži, je, da večina pristašev nove stranke sama prav dobro ve, da to ni mogoče, ampak to je le pesek v oči, to je le mamilo, češ: »Ali vidiš, kako slab so bili tvoji bivši voditelji. Niti nemščine niso privočili. Pridruži se nam, potem se bodo tvoji otroci v ljudski šoli popolnoma nemščine priučili.« Mi ugovarjam najodločneje proti temu, da se smatra ljudska šola kot predmet, s katerim bi se pridobivala priljubljenost pri ljudstvu.

Konečno le še par besed v obrambo. Naj mi moj nasprotnik v »Nar. Listu« dokaže zavijanje resnice in neresnične navedbe. Če tega ne more, se postavim na stališče, da me »Nar. List« in njegov dopisnik ne morata žaliti. Kar se smešenja tiče, naših »mladih« ni treba smešiti, kajti oni se sami dosti smešijo s svojimi zmenimi članki.

Politični ogled.

Državni zbor stopi menda še le dne 9. t. m. skupaj. Med tem bodo delegacije v Budapešti končale svoje delo.

Deželni zbori. V vseh deželnih zborih, ki so sedaj med Božičem in Novim letom zborovali, so se tožili zaradi slabega denarnega stanja. Največ stanejo šole, pri katerih ima dežela in občina le malo govoriti, nositi pa vse stroške. Nekateri poslanci so zahtevali, da prevzame večino stroškov za šolo država.

Volilna dolžnost. Na Nižjem Avstrijskem je sklenil deželni zbor volilno dolžnost.

Stajerski deželni proračun za 1. 1907 izkazuje skupne potrebe 27.528.586 K., pokritja pa 15.370.858 K. Primanjkljaj 12.157.728 K. se bo pokril večinoma z deželnimi dokladami. Ta proračun je v primeri z onimi za tekoče leto za okroglo 1.150.000 K. višji. Izmed posameznih postavk omenimo: v šolske namene 11.750.063 K., v dobrodelne in zdravstvene namene 8.548.969 K., deželna kultura 2.486.122 K., deželna uprava 773.438 K., deželni gasilski zaklad 61.000 K., za snovanje rafajzenov 12.980 K.

Štajerski deželni zbor. V prvi seji dne 27. t. m. so slovenski poslanci stavili sledeče predloge ozir. vložili tele interpelacije: Predlog poslancev Robiča, dr. Ploja, dr. Jurtete in tovarišev, da se še v tem zasedanju predloži deželnemu zboru načrt novega volilnega reda s splošno, enako in neposredno volilno pravico. Istotako se naj predloži nov deželnozborski red in pri razdelitvi volilnih okoliš se naj gleda na narodnostne meje. Poslanec Roškar zaradi ustavnovite slovenske kmetijske šole; dr. Hrašovec zaradi ustavnovite novih slovenskih podružnic »Kmetijske družbe«, ker so se doslej iz političnih razlogov opuščale; dr. Jankovič zaradi razdelitve podpor po nimah poškodovanih v političnem okraju Brežice, Roš, ker se je več učiteljem odrekel dopust, ko so se hoteli vdeležiti čebelarskega poučnega tečaja v Ljubljani; Robič zaradi slabih zvez in prometnih razmer sploh na južni železnicu. Nemški poslanci so stavili predlog, da se uvede volilna dolžnost. Vsak mora iti volit, sicer se kaznuje z denarno globo. V odseki so bili voljeni sledeči Slovenci: v finančni odsek: dr. Hrašovec in dr. Ploj; v občinski odsek: dr. Jurtela.

Slovenski škofje in ljudstvo. Ko je bila v gospodski žornici spremembu volilne pravice na dnevnem

ogromnim košem v hlev za njim. Ko zapazi Janeza, se začne smejeti: »Zdaj pa le hitro začniva. Pa jaz ne bom krije, če si prste požgeva!«

»Le bodi brez skrbi«, odgovori Janez, »in ne blebetaj preveč pri Škrpanu.«

»No, tako pameten sem jaz tudi«, odgovori hlapec. — Nato začeta delo.

Na dno koša deneta nekaj sena, nato stopi Janez v koš ter se vsede prav mehko na seno. Črez njega pokrije Miha kos rjuhe in naloži slame, dokler ni koš popolnoma poln. Nato vzame koš na hrbet in hajd ž njim na pot.

»Je težko, Miha?« vpraša Janez iz koša.

»Kaj še — kakor perje«, odgovori hrust.

Miha nese Janeza v košu naravnost k Škrpanu. Tamkaj so ravno pri obedu, ko vstopi Miha in zatropi: »Bog daj srečno novo leto.« Nato sname koš s hrbita in ga postavi na tla. Vsi se spusti v smeh.

»Hej Miha, kaj si nam slame prinesel?« vpraša Urškin brat.

»Ne, — je še nekaj drugega notri«, odgovori hlapec, »slame sem samo naložil, da mi ne zmrzne. Saj je vražje mrzlo zunaj — še ogenj v pipi mi je skoraj zmrznil. Janez vam želi vsem skupaj veselo in srečno novo leto, posebno pa Urški; — in tukaj je nekaj malega za njo poslal.« S temi besedami vzdigne zopet koš in ga postavi za peč.

Urška postane rudeča kakor kuban rak in jezno sikne: »Ta — naj raje obdrži svoja darila zase. To voščilo ne velja; saj sva se dogovorila, da mora sam priti ter me prehiteti z voščilom. Kar tako se ne dam nafarbati, ne!«

»No, no, — ne tako vroče, Urška«, jo miri Miha, »o farbanju tukaj še misli ni. In če je Janez s teboj prijazen in dober, ni lepo od tebe, da se drži, kakor razdražen puran. Le poglej, kaj sem ti prinesel; tu boš gledala!«

»Pa nisem radovedna«, reče črez ramo Urška. A vendor trepeče od radovednosti na vsem životu.

»Na, Miha, povej — kaj imas v košu?«, vpraša radovedno dekla — »imam vino!«

»Vino! tega pa ne bi pustil tako dolgo v košu«, odvrne Miha.

»Kaj drugega sladkega?« vpraša nekdo drugi.

»Ne, nekaj kislaga, ko kislo zelje«, odvrne Miha.

redu, prihitela sta tudi slovenska škofa, mariborski dr. Napolnik in ljubljanski dr. Jeglič na Dunaj, da sta glasovala za volilno pravico ter s tem pokazala svoje demokratično, ljudstvu prijazno mišljenje. To si bo ljudstvo tudi zapomnilo, posebno ker ve, da je liberalna gospoda po mestih zahrabtno rovala proti temu, da se ljudstvu da več pravice v politiki.

Prihodnje državnozborske volitve se bodo vrstile v drugi polovici meseca maja 1907.

Koroški deželni zbor je povišal učiteljem plače. To stori vsakokrat pred državnozborskimi volitvami, da bi rajši agitirali za nemško-narodne kandidate. Slovenski poslanec Grafenauer je to nemški večini odkrito povedal.

Deželni odbor in naši kmetje. Deželni odbor štajerski priredi tudi letos viničarske tečaje, na katere vabi kmečke in viničarske fante s posebnim razglasom. Prošnje je vložiti do 1. januarja 1907. Mi smo dobili ta razglas 28. decembra 1906, izdan pa je 26. oktobra 1906. Mi vpravamo deželni odbor, zakaj se nam ni prej doposal ta razglas? To se pravi za norca imeti naše kmete, češ, izveslahko, da je tečaj, toda prositi ne moreš, ker je prepozno.

Šesti avstrijski katoliški shod bo letošnje leto. Pripravljalni odbor se že sestavlja. Med katoliškimi strankami v Avstriji voda razveseljivo gibanje.

Rusija. Vlada je poostila predpise glede na stranženje meje in na pregledovanje potnih listov. Židovijo in njihovi pristaši še vedno rujejo po Rusiji ter povzročajo nemire.

Francija. Dne 21. dec. je predložila vlada zbornici zopet nov zakon, ki določa, da izgube oni duhovniki pokojnino, ki brez dovoljenja vlade in brez vedenja občinskih predstojnikov izvršujejo bogoslužje. Župnišča in cerkve se vzamejo cerkvi ter izroče občinom ozirou vladi. Več duhovnikov je že bilo kaznovanih, ker so brez dovoljenja županov maševali. Boj proti cerkvi vodita sedaj ministriki predsednik Clemenseau, ki je žid, in naučni minister Briand, ki je protestant. Ni torej čuda, da stoje vsi židovski in liberalni listi ob strani teh dveh mož.

Razne novice.

* **Naš list.** Veselo novo leto! Za nas je 41 leto našega izhajanja! Vabimo, da si kmečko ljudstvo z obilnim pristopom naroča svojega starega prijatelja in bojevnika. Naj bi ne bilo hiše kjer bi ne bil naš list naročen. Kmetje, posestniki, razširjajte svoje glasilo!

* **Slovenska kmečka zveza** bo že prihodnje dni razposiljala vabilo k ustanovnemu shodu. Kdor bi ga ne dobil in želel priti na shod, naj to naznani na naslov: Ivan Roškar, deželni poslanec, Sv. Jurij v Slov. goricah, Štajersko.

* **Imenovanje.** Naš rojak č. g. Ivan Držanič, dekan v Smohorju na Koroškem, je imenovan za častnega kanonika papeževega z naslovom monsignore. Čestitamo!

* **Osebne vesti.** Naš premil. knez in škop so nekoliko oboleli ter so vsled tega izostali novoletni sprejem.

— Ravnatelj dijaškega semeniča g. prof. J. Zidanšek je zadnji teden na ulici vsled opolzega snega tako nesrečno spodrnih, da si je levo roko močno poškodoval. — Na Dunaju je bil promoviran doktorjem modroslovja gosp. Viktor Tiller. — Davčni oficijal gospod Jurij Pichler v Mariboru je imenovan za davkarja. — Poštna oficijantinja gdč. Marija Pungertek je prestavljena iz Voitsberga v Maribor.

* **Zahitevajte slovenske uradnike!** V Rogatcu je izpraznjeni mesto davkarja. Graški nemški listi že pozivajo vlado, naj ne imenuje kakega Slovenca za to mesto, ampak Nemca. Tako skrbijo Nemci, da spravijo svoje si-

„Stvar je pa težka“, reče gospodar. „Menda vendar nimaš stroja za šivanje?“

„Kaj še“, pravi Miha. Vsi se smejo in silijo hlapca, naj koš odkrije in izprazni. Miha pa odločno pove, da mora Urška to storiti, njej je prinesel celo stvar.

Domači hlapec je bil mnenja, da je v košu najbrž meso, ker so včeraj pri Gorjancu klali.

„Najbrž imas prav“, se smeje Miha.

„Pa v košu!“ se začudi gospodar. „Potem si moral prinesi pol teleta.“

„Da, da, — celo, celo!“ odgovori Miha smeje, in še cel kup drugih stvari — prav lepih.“

Zdaj Urška ni več mogla radovednosti premagovati; stopila je h košu ter začela slamo odjemati. — Ko pa pride malo bolj globoko, skoči v košu bliskovito hitro siva pošast kvišku, se postavi na noge in zatropi:

„Dobro jutro, Urška.“

Urška se grozovito prestraši in z groznim krikom skoči proč.

Ko se prevrže. Še predno more Urška usta odpreti, se oglasi strašen glas še jedenkrat:

„Srečno novo leto, Urška!“

Zdaj prikobaca človeška postava iz koša ter si skuša odvezati z glave rjavo in pred dražbo je stal Gorjančev Janez. Urška, ki se je še tresla od strahu na vsem telesu, je postala rumena in zelena od jeze.

„Urška, zdaj ti še enkrat želim veselo novo leto“, de smeje Janez.

„Pusti me pri miru“, se jezno odreže Urška in jo popiha ven.

Še le črez dolgo časa so spravili Urško zopet v hišo — in ker jo je Janez s skesanim srcem prav ponizno prosil odpuščanja, se je tudi ona zopet nasmejala. Kmala je bila zaroka, poroko so določili na svečnico. Pri pojedini je ošteval sicer Janez hlapca, zakaj je tako malo spoštljivo govoril o svojem gospodarju, a Urška ga je branila trdeč, da je govoril samo resnico. Razven tega je obljalila Janezu, da ga bo prihodnjič z voščilom že drugače prehitela. A Janez je le dobil Urško za ženo.

nove k boljši službi in da podpirajo z uradniki oslabelo nemštvpo po pravici nemčurstvo po naših mestih in trgih. Kmetje, vaša dolžnost je, da se tudi potegnjete za svoje ljudi in da zabranite prihod takim ljudem, ki vas sovražijo in psovajo. Kjerkoli je kako uradniško mesto prosto, morete zahtevati slovenskega uradnika. Klic: Proč z nemškimi uradniki! mora zadoneti po celem Spod. Štajerju.

* **Naš dom** bo z novim letom redno prinašal slike. »Gospodarju« bo brezplačno priložen, sicer pa stane 1. K za celo leto. Prijatelji, širite list, posebno med mladino.

* **Solske zdravnike** bodo uvedli, kakor se poroča, v Avstriji. Šolski zdravniki bodo morali nadzirati zdravstveno stanje šolske mladine in jo opozarjati na možne nevarnosti. V ta namen bodo morali pregledati mladino v šoli in ukreniti, kar potreba. Šolski zdravnik bo dolžan preiskati začetkom šolskega leta vse otroke in določiti, kateri naj se oprosti n. pr. telovadbe, petja, ročnih del itd. Med letom bo moral večkrat obiskati šolo in v nenadnih nesrečah prisločiti takoj na pomoč. Za te posle se mu odkaže 40 K za vsak razred. Ker je v Avstriji okoli 60.000 razredov, bi stala ta nova naprava okoli 2.400.000 K.

* **Poučni tečaj za babice** se začne dne 1. februarja t. l. na kliniki v Gradeu. Natančneje pojasnila daje mestni fiziček v Gradcu.

* **Celjska zadružna zveza** vedno zatrjuje, da nima z nobeno politično stranko stika. Mi smo že izrekli nad tem svoj opravičeni dvom, ko je imenovala g. Kuneja revizorjem in ko je g. Jošt nastopil za Zvezo na ustanovnem zboru liberalne stranke v Celju. Sedaj nam zopet nek slučaj potrjuje naš dvom. V »Slov. Narodu« in v »Narodnem Listu«, torej v kranjskem in štajerskem liberalnem glasilu, napadajo dr. Korošca, da ni hotel sprejeti plačanega inšerata kot reklamo za celjsko »Zadružno zvezo«. Odkod so omenjeni listi izvedeli to odvrnutev inserata, če ne od celjske »Zadružne zveze«? Ali torej res nima »Zveza« nobenega stika z liberalci? To naj verjam, kdor more! Če hoče »Zadružna zveza« res, da ji zaupajo vse struje, naj bo nepristranska! Tega sedaj ne moremo trdit! Zato pa tudi nihče ne more zahtevati, da bi mi delali reklamo za »Zvezo«, ki ima očitno zveze z liberalci!

* **Šteje domačih živali.** Vsi občinski uradi so dobili ukaz, poročati koliko domačih živali, (konjev, oslov, mul, goved, ovac, koz in svinj) je bilo koncem l. 1906. v njihovem področju.

* **Priloga današnjemu listu** je »Kmetovalec«, ilustriran gospodarski list kranjske kmetijske družbe.

* **Lažnjivci pri »Narodni stranki«.** Kakor se razvidi iz dosedanjih števil liberalnega »Narodnega Lista«, našim liberalcem ni delo za narod glavna stvar, ampak boj proti neljubim jim osebam, tako tudi proti dr. Korošcu. V zadnji š

Lavoriko za dober uspeh tega večera moramo pokloniti Sofiji Arnuldovi, in vemo, da ne bo od nikdar ugovora, ampak soglasno pritrjevanje. Njeno igranje, dovršeno v vsaki kretnji, v vsakem naglasu, v barvitosti zvokov, nas je naranost navdušilo. Tudi drugim osebam vsa čast. Lepi gledališčni predstavi je sledilo petje; slišali smo dobro izurjene mešane kakor moške zvore, za kar gre hvala ne le požrtvovalnim gdje pevkam in gg. pevcem, ampak tudi nemurnemu g. pevovodju. Tako in ob zabavi, ki jo nam je še dajala šaljiva loteria, so zadnji trenutki starega leta pretekli prav kmalu in predno smo se nadejali, se je dvignila gledališčna zavesa, da staro leto od nas vzame slovo in nas novo v žaru bengalne razsvetljave prijazno pozdravi. Običajni nagovor g. čitalničnega predsednika je bil prav prisrno ubran in tako je zbrana družba v leto 1907 stopila v iskreni prisrnosti žeče, naj bi novo leto pač vsakemu prineslo božjega blagoslova prav obilo.

m Okrajni zastop mariborski. V proračunu za l. 1907 je 140.920 K izdatkov in 74.874 K prejemkov, torej 66.054 kron pomanjkljaja.

m Ruše. „Novo leto, po novi poti torej mora hoditi naš slovenski rod, ako hoče še kaj doseči, ali če hoče pravzaprav živeti.“ Tako je govoril neki gospod zadi za kulisami, ko je nova narodna stranka sklicala na Štefanovo l. l. javni shod, ter nadaljeval: „Moj ljubi „Slov. Gospodar“, za vse trudapolne boje proti nasilju zagrizenih sovragov, proti izdajicam našega naroda, proti nemurjem, se ti iz celega sreca „zastran sloge“ zahvaljujemo, ker mi smo (narodna stranka) tudi katoliškega prepričanja, mi smo tudi verni krščani — in ravno iz naše katoliške vere izhajajo „značajni možje“, katere mi tudi potrebujemo!!! — Samo tega ne moremo trpeti, da bi Ti, ljubi „Slov. Gospodar“, nam ob času volitve tako predzroko komandiral — katerega poslanca naj mi volimo!!! Ne, to ne gre več tako naprej? Zakaj ne? — Zato ker ljubi „Slov. Gospodar“ ti vsega tudi ne veš. Več ljudi več več. Zato si bomo celi še slovenski Spodnji Štajer razdelili v 36 okrajev, v katere bomo svoje zaupne može po-tavili, ki pa ne smejo biti tako črnega mišljenja, kakor si ti „Slov. Gospodar“. S temi, bolj „napredno“ mislečimi, zaupnimi možmi, se bomo večkrat na leto shajali v napovedanem okraju ter se posvetovali, kako nam je ukreniti zastran volitev, šol, in „potrebnega“ nemškega jezika v šoli. Tako tedaj se ti še enkrat lepo zahvalim, ljubi „Slov. Gospodar“, za vso twojo skrb, katero si imel za sveto slovensko domovino. Mi te ne so vrazimo, čeravno si nas (narodno stranko) malo osvetil pred slovenskim svetom. — Mi samo recemo, twoje geslo: „Vse za vero, dom, cesarja“ je že zastarelo, se je že preživel, in bo skoraj umrlo. Vse za vero — to nam ne gre v glavo, — vse za cesarja — o tem ne govorimo — vse za dom to bi še bilo po pameti, če je „dom“ naš žep. Nekaj pa tudi za želodec naš, kakor je rekel „piskrovce Štrmenčelj“. Prosimo te torej, ljubi „Slovenski Gospodar“, sprejmi to naše novo geslo, „Vse za dom, žep in želodec naš“ za novoletno darilo, in mi ti bomo odpustili twoje grehe, kakor je odpustila Špela trem svobodomislečim tičkom nepoplačan guljaž, vino in klobase. Potem si pa sezimo v roke in zapojimo v krepkim glasom: Sloga jači — nesloga tlači.

m Sv. Jakob v Slov. gor. Skoffu je torej vendar enkrat odklenkal! Celi Sv. Jakob se je oddahnil, in vsakdo se veseli, da ta mož ne odločuje več usode naše občine. Kaj smemo pričakovati od novega predstojnika, A. Šantl, za zdaj še nočemo izreči, upajmo vsaj, da se bo vrednega skazal zaupanja, ki so mu ga skazali Jakobčani dne 13. dec. A tu je treba na nekaj spomniti, kar imajo že vsi razsodni občani dolgo v mislih, a doslej javno še nihče ni izrazil! Vsak Jakobčan le predobro vidi in vše, da se je naša občina čimdalje bolj zanemarjala: nimamo ne samo napoldobrih cest, ne novih nasadov po vinogradih — z malimi izjemami —, ne umne živinoreje, sploh skoro ničesar ne, s čemur bi se mogli le od daleč meriti z našimi sosedji; samo dolgovi nam rastejo kakor mah po strehah nemarnih gospodarjev. Nočem reči, da pri nas ni mož, zmožnih in dobre volje; glavni vzrok žalostnega stanja Sv. Jakoba je, ker je občina za jednega župana najmanj trikrat prevelika: jareninska župnija s približno istim obsegom ima pet županov, pri nas nosi butaro cele fare samo eden župan. Čisto naravno je, da skrbi vsak predstojnik večinoma le za svoj ožji kraj, kar se je res tudi vedno godilo! Preprič in nesložnost „Spodnjih“ in „Gornjih“ ravno pri občinskih zadevah je pri Sv. Jakobu vsakdanja prikazen! In sedanji župan Šantl prebiva na spodnjem koncu poltretjo uro dolge fare, blizu Sv. Marjete. Dve tretjini župnije je torej spet že zanaprej ločena skoro popolnoma od župana in njegovega delovanja. Naj zastavi predstojnik Šantl vse svoje moči, da se Sv. Jakob razloči v več političnih občin, in vsi jakobski potomci se ga bodo vselej spominjali kot vrlega, velezaslužnega župana. — Sv. Jakobski kmetje, okleneite se vsi tesno na novo probujenega izobraževalnega društva, da popravite, kar ste toliko časa sem opustili!

Jakobčan v tujini.

m Sv. Jakob v Slov. gor. Na Štefanovo smo ustavili ob obilni udeležbi prepotrebno slov. izobraževalno društvo. Shoda se je udeležil odposlanec kršč. soc. zveze v Mariboru, ki nas je navduševal za izobrazbo. Priglasilo se je takoj 41 članov. Udnina znaša 1 K na leto, ali vsaj 40 h, ki jo zmaga tudi najrevnejši, če jo vplača 4krat po 10 h, kadar si izposodi kako knjigo. V odbor so izvoljeni možje in mladeniči, ki bodo skrbeli, da društvo ne bo le životarilo, ampak živilo in cvetelo. Odbor se bo shajal vsako prvo nedeljo v mesecu k sejam. Za božičnico so si stekli zaslug z okrašenjem ali prispevki g. Matija Peklar in Jan. Križan, gdč. Ravniker in Farazin. Deklamovala se je: Sardenkova pesem, Božični večer je vasoval, zapela od otrok: Sveta noč, pevski zbor pa je prednaraš narodne pesmi pod vodstvom dom. organista. Narodni list si pri Sv. Jakobu v Slov. gor. skuša pridobiti, pa bo težko šlo, ker nam ni za njegov liberalizem. Če bi ga gotov gospod po gostilnah „puščal“, ga bomo malo pokrtačili. Naj ga sam bere, če ga tako veseli.

m Bistrica pri Mariboru. Naš občinski odbor je sklenil slov. uradovanje. V isti seji se je podarilo družbi sv. Cirila in Metoda 20 K.

m V potok so padli. Posestniki Karol Krajnc, Marko Bračko in Anton Lukič iz Žikarc so šli iz Št. Lenarta proti domu. Na brič čez potok Globovnič se je spodrnilo Kranjcu in je padel v potok. Bračko in Lukič sta ga hotela rešiti, pri tem pa je Lukič sam padel v vodo. Z velikim trudom je izvlekel Bračko obo na suho ter hitel po pomoč. Orožnik Perc je prišel prvi na lice nesreče, kjer je našel Lukiča na pol zmrznjega, Krajnc je pa med tem zopet padel nazaj v vodo. Gotovo bi bil utonil, da ga ni orožnik z nevarnostjo za lastno življeno rešil.

m Skrlatica razsaja med otroci v Slov. Bistrici. Obe šoli ste zato zaprti.

m Studenice. Naša kmetijska podružnica priredi prihodnji teden, t. j. po sv. treh Kraljih, od 7. do 13. januarja zopet gospodarsko šolo, kakor lani, o tehle predmetih: V ponedeljek o raznih vrstah živinoreje, po potrebah tukajšnjega prebivalstva; v torek o gospodinstvu; v sredo o vinarstvu; v četrtek o čebeloreji; v petek o gospodarstvu; v soboto o sadjarstvu in splošnjem gospodarstvu. Začetek vsak dan ob 8. uri zj. Kot predavatelji pridejo g. Martin Jelovšek, g. Jožef Žabavnik, g. Janez Juranič, g. Anton Puklavec in g. Fr. Goričan. Obetamo si, da bode ta šola jako zanimiva in poučna; zato vabimo ude pa tudi druge župljane in sosedje, da se tečaja marljivo udeležujejo, si predavanj kaj zapišajo in tudi kaj vprašajo, da se vnamejo razgovori in povedo lastne izkušnje, ki jih že kdo ima. Le tedaj imajo takapredavanja in taki shodi kak vspeh. Podružnica je imela pretečeno leto skoro vsak mesec po enega ali tudi dva lepa shoda. V nedeljo 14. januarja bo občen zbor podružnice po jutranjem sv. opravilu.

m Od Pesnice. Zadnjič smo opozarjali širšo javnost na veliko skrb naše gosposke za čiste volitve in mir v občini z odlokom okr. šolskega sveta o tem, ki tirja, da naš učiteljski stan kar ne agitira za kako (slovensko?) stranko. Danes omenjamo postopanje zdravstvenega oddelka pri mariborskem okrajnem glavarstvu napram kmečkim mrlškim ogledam, kateri morajo podajati le nemška poročila in izpolnjujejo le nemške ogledne liste iz Kraljkove tiskarne. Mi odklanjamamo tako jerobstvo od strani naše preskrbne vlade in zahtevamo slovenske tiskovine in slovensko uradovanje v zmislu čl. XIX. t. zak. Žalostno, da se moramo še le mi sklicevati na nje mesto poklicanih varuhov postave!

m Lepo božičnico od Štajerca je dobil naš prijatelj Rubin v Št. Jakobu v Slov. goric., ko ga iztrjava Štajerc za ostalo naročnino 6 K s priveskom 1 K, ki gre advokatu, če ne plača, bo še pa več stroškov. Škoda za denarce, tudi slaba roba košta! Tudi drugim se tako godi, pa jih je sram povedati. Naj jih škoda izuci!

Ptujski okraj.

p Zgornji dravski Poljanci pozor! Kmetijska podružnica pri Sv. Lovrencu na Drav. polju priredi kmetijski poduk od 8. do 10. januarja, vsakokrat začetek dopoldne ob 9. uri v Finžgerjevih prostorih. V torek, 8. t. m., predava g. potov. učitelj Ivan Belé, nato bo občni zbor kmetijske družbe. V sredo, 9. t. m., govori vinarski inštruktor g. Jož. Zupanc in v četrtek, 10. t. m., podučuje o živinoreji g. pot. učitelj Martin Jelovšek; temu poduku bo sledil občni zbor bikorejske in mlekarske zadruge. Lovrenčki domačini, kakor vsi njihovi sosedi, ki ste vneti za napreddek, pridite v prav obilnem številu k tem podukom!

p Ptujke novice. Letošnja zima je tako huda, kakor že dolgo let ne; dne 30. decembra je bilo tukaj 15° mraza po R. Vlaki imajo jako velike zamude. Na Novega leta dan je nastopilo nekoliko južno vreme, a silni veter žene drobni sneg kakor meglo in zamete vse ceste in poti. Vsled tega je n. pr. popoldanski brzovlak, ki vozi od Pragerskega proti Ptaju, pri Sternitalu na Novega leta dan in dobesedno obtičal v snegu in imel zamude cele 4 ure. — Dne 31. decembra se je na Ptaju obesil 70letni starček Haller; govori se, da mu je neozdravljava bolezen zmešala pamet in ga tiralna k obupnemu dejanju; zvečer se je vlegel v postel, ponoči pa šel v drvarnico, kjer se je obesil.

p Lep shod je imelo minolo nedeljo naše „Gospodarsko bralno društvo“ pri Sv. Urbanu. Kljub obilemu snegu je bila udeležba zelo obilna. Zborovanju, ki se je vršilo v šoli, je predsedoval g. V. Simonič. Odpolnec „Slov. krš. socijalne zveze za Štajersko“ g. dr. Kovačič je nato v temeljitem in poljudnem govoru razpravljal o kmečki samopomoči, da je treba kmetu izobrazbe, stanovske zavesti; nadalje kako je treba zboljšati gospodarstvo, s tem, da se zvišajo dohodki in znižajo izdatki. Nato so poročali tajnik, blagajnik in knjižničar društva. Knjižnica šteje čez 400 knjig, ki so se izposodile 700 ndom.

p Žetale. Tukaj je nemila smrt letos jako kosila, ne glede na starost ali stan, tako je še slednji dne 27. decembra vzela pridno mater in ženo Matija Bedenik v Nadolsh. Svetila ji večna luč! — Rayno isti dan je pokonsila pridnega gospodarja in skrbnega očeta treh nedoraslih otrok, Jožefa Očišnik, posestnika v Dobrini. Bil je vrl mož in več let obč. predstojnik. Pogreb je bil dne 29. decembra v vkljub en meter velikemu snegu spremila ga je lepa množica ljudi. — Iz ravno tiste vasi je bil pogreb še menda ne mesec dni, a mnogo žalostnejši. Tega si naj zapomni mladina, ki sili po svetu v tovarne itd. Umrl je namreč na neki šupi tihio in brez tolazbe sv. vere nek mož, ki je že mlad odšel v tovarno in nikoli ni hotel kaj slišati o veri. Ceravno je nekaj dni prišel od dela, vendar prazen, ker prazno je delo brez sreče iz nebes.

Gajski. p Ormož. Dne 29. dec. p. l. je bila polnoštevilna seja okrajnega zastopa. Izrabljala se je ta seja za agitacijo „Narodne stranke.« Proti „Narodni stranki“ je nastopil g. dr. Omulec, za „Narodno stranko“ gg.

Šinko, Slanc, Kočevar. Značilno je, da se »kmečki poslanec« zavzema za stranko mestnih koncipientov in liberalnih učiteljev. Toraj poglavarje že imamo, a kdo bo jim sledil? Naši kmetji so šli samo enkrat za Kočevjem in drugovi.

p Vurberk. Mi smo na delu! Zopet se ustanovi novo izobraževalno društvo in sicer pri nas. Dne 6. t. m. popoldan bo ustanovni shod. Govoril bo drž. poslanec dr. Korošec. Začetek ob pol 3. popoldne. Na veselo svidenje!

Sedlašek pri Ptaju. Dne 4. oktobra minolega leta je bila pri nas volitev občinskega odbora. Dasiravno je že dolgo od tega časa, vendar še nimamo novega župana, katerega si že dolgo želimo. Vzrok temu je pritožba volilcev Filipa Mavčič-a, gostilničarja pri Novi cerkvi, in Antona Potocnika, posestnika v Kozmicih, na c. kr. namestništvu v Gradcu, češ, da se je preveč agitovalo za volilce. Moža bi menda rada doseglia z omenjeno, od neke tretje osebe se stavljeno pritožbo, da bi prišlo do opetne volilte. Najbrž se nadejata, da bi bil pri isti za nju bolji izid, nego pri zadnjem, pri kateri so Mavčič-a iz odbora izbacili, Potocnik-a pa niso marali v odbor sprejeti. Mogoče menita v svoji domišljiji, da sta prav tako potrebna v sedlaškem odboru, kakor trdi sedanji župan Št. Horvat, da v celi občini ni druga sposobnega moža za občinskega predstojnika, nego on. Toda volilci, vsaj velika večina istih, misli drugače; to so odločno pokazali temu možu in njegovim pristašem na dan zadnje volilte; enako pa bodo tudi brezvomno postopali v bodoče ob vsaki nudeči se prilik: skrbeli namreč bodo, da bodo postavljeni v naprej v občinski odbor, ozir. na županski stol može, pri katerih se je nadejati, da bodo kot taki skrbeli v občinskih zadevah več za blagor občine, oziroma občanov, nego se potegovali za koristi svoje osebe; klicali bodo v odbor može, kateri ne posedavljajo radi pogosto po gostilnah, ali se z istimi tovarušujejo; dajali bodo sledujoč čast odborništva in predstojništva možem, kateri bodo pov sod in vselej čuvali in se potegovali za volilce v gospodarskih, verskih in narodnih stvareh; kateri so tudi zmožni in voljni občanom dobro svetovati v teh zadevah, tedaj odločevali se bodo za može, pri katerih se more pričakovati, da bodo spoštovali in ljubili stan, vero in jezik svojih volilcev, ne pa se klanjali našim zakletim narodnim in verskim nasprotnikom in občino izdajali tem sovragom v roke. Tedaj le nesebične, trezne in značajne može želijo in bodo volili občani sedlaške občine v občinski odbor, kajti le od nesebičnih, treznih in značajnih mož se smejo nadejati, da bodo skrbno in pravilno gospodarili v občini, ter delati isti čast.

Ljutomerški okraj.

1 Shod županov gornjeradgonskega okraja. Dne 27. grudna je bil pri nas shod županov gornjeradgonskega okraja. Žal, da se zbog prevelikega snega niso mogli polnoštevilno vdeležiti. Sklenilo se je sledenje: 1. Narodne občine gornjeradgonskega okraja uradujejo od novega leta naprej izključno le slovenski ter sprejemajo od uradov samo slovenske dopise. Nemške dopise bodo poslale v Gradec v prestavo, če se jim pa ne ugoditi, vrnejo jih uradom nerešene. 2. Te občine energično protestujejo zoper imenovanje Gornje Radone trgom, ker to nima drugega namena, nego da v okrajnem zastopu obdrži vlado nemškotarska stranka, za ketero ljudstvo ne mara. Obenem zahtevajo, da vlada takoj odredi nove volitve v okrajni zastop, ker je staremu odboru doba že zdavnaj pretekla. 3. Ob novih državnozborskih volitvah bodo županstva delala le za kandidata, ki bo katoliški in naroden, ki bo zastopal kmečke koriste in ki bo na shodih ljudstvo prej za svet vprašal, predno se sklene kaka postava. 4. Gleda županske zveze se priporoča, počakati še. Sicer se pa shod čudi, da je na spomlad započeta akcija čisto zaspala in se nič ne ve, so li pravila že potrjena ali ne. 5. Med slučajnostmi se priporoča za volitve v okrajni zastop solidarnost. Vzame se v vednost, da bo politično društvo ob razpisu volitev pridilo tozadenvi shod, na katerem se bo naredila kandidatna lista. Govorilo se je tudi o tem, da si narodne občine oskrbe samoslovenske občinske napise; toda ta misel bo moralna še enčas zoret. — Sklepi 1. in 2. se pošljejo pri storjnim oblastem. — Pri tej priliki so navzoči župani skupno poslali čestitko k novemu letu gg. poslancema dr. Ploju in dr. Korošcu.

1 Jamna pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Naš Slavič je prodal svoje posestvo. Nameni iti v mesto. Srečno pot! „Štajerc“, spet se podira svoj steber pri Sv. Juriju! Ljub, da bi se ti v mestu spreobrnil! Lepo bi bilo, če bi tam narodno pel!

1 Sv. Jurij ob Ščavnici. V dneh od 24. do 26. decembra je pri nas umrlo pet oseb, en moški in štiri ženske, v skupni starosti 318 let. Najstarejša je imela 94 let. Še le 28 let je bila stara pridna deklica Marija Vrbnjak iz Grabščincev; umorila jo je sušica. — Dne 3. prosinec začne delovati tukajšnja posojilnica.

1 Kapela

Ljutomer. Od 1. januvarja naprej imajo kraji: Babinci, Noršinci, Cezanjevci, Pernežavci, Vogričevci, Vitanovci, Staracesta, Mekotnjak, Kamenčak, Pristova, Nunski vrh, Presika, Stročja vas, Podgrad, Slamnjak, Grizeršak in Radomerje šestkrat na teden poštno zvezo.

Umrl je dne 30. m. m. nagle smrti posestnik Martin Kralj v Iljaševicah, star 74 let. Vrlemu možu svetila večna luč!

Slovenjgrški okraj.

Starigr pri Slovenjgradcu. Na okoliški šoli v Slovenjgradcu se je bila priredila božičnica za revne otroke. Pri po slovenski navadi postavljenih jaslicah, ki so blestele v mnogobrojnih lučicah, se je zbrala vsa šolska mladina ter pela in prednašala božične pesmi na čast božjemetu Detetu. Po primernih nagovorih je razdelil g. načelnik darila. Obuvalo je dobro 36 otrok, 103 pa razne obleke. Da se jih je moglo toliko obdarovati, se je zahvaliti vsem veledušnim dobrotnikom in podpornikom mladine, ki so meseca novembra p. l. za tombolo, ki se je bila priredila v ta namen, v tolki meri prispevali. Omeniti moramo posebno župana iz Legna, g. J. Rotovnik, ki je tako velikodušno pokazal svoje blago srce. Nekatere gospodinje so bile spekile nekaj »šartnov«, da je mladež dobila tudi kaj za želodenček. Tako so revni otroci imeli veselje ne le z jaslicami, ampak tudi z darili, ki jim bodo pripomogla ob hudi zimi, ki nam letos v resnicu preti, v solo hoditi. Bog povrni v novem letu vsem blagim dobrotnikom, kar so deci dobrega storili. Prosimo pa tudi, da se ješe v prihodnje blagohotno spominjajo.

Muta. Na tukajšnji šoli družbe sv. Cirila in Metoda so bile dne 22. dec. 1. l. obdarovane vse učenke z obleku. Vsem milim dobrotnikom, ki so pripomogli k temu blagemu činu, izreka šolsko vodstvo najtoplješo zahvalo.

Št. Ilj pod Turjakom. Od zadnjih državnozbornskih volitev so nekateri ne najboljši Mislinjčani hudo ogorčeni nad gosp. kaplanom. Iskali so in si še prizadevajo iztakniti prilike, mu pokazati svojo ogorčenost. Moramo se čuditi in ostro prosvedovati, da celo c. kr. orožniki niso izvzeti od takega dela. Dobro vemo, kaj nekateri mislijo, da se namreč nihče niti orožnikovega gumba dotakniti ne sme, vendar tukajšnje razmere so tako kričeče, da jih moramo z dokazi podprte v opomin in svarilo objaviti širšemu občinstvu. Že mesec julija in avgusta so se orožniki, ne vemo na čegavo povelje, duhovito gibali po celi župniji, da bi kaj zvezeli proti gospodu kaplanu z ozirom na njegovo katehetsko delovanje. To je 15. dec. orožnik Škrget v pričo obč. odb. Fr. Ravtarja sam priznal omenjenemu duhovniku. Pri tem stikanju so slišali raznovrstne glasove. Kar je bilo dobrega, za to se niso menili. Saj so tudi pri gosp. kaplanu vedno na razpolago mnogotira imena poštenih ljudi iz te in drugih župnij, kateri so prišli prosi, naj z malopridnimi učenci strožje postope. Orožniki pa so našli v celi župniji štiri družine versko in politično duhovniku nasprotné, ki so bile proti šolskim kaznim. Zato je orožnik Antonitsch meseca avgusta poročal sodniji v Slovenjgradec, da gospod kaplan hudo zatira otroke nemških starišev, zato ker niso slovenski. Prvič, dotedne družine niso bile nikdar nemške in tudi ne morejo biti, ampak vse kaj drugega; drugič pa od res nemških družin ni bilo nikake pritožbe; tretjič je bila ta orožnikova splošna trditev pri sodniški obravnavi dne 5. sept. 1906 s protidokazi popolnoma ovržena; četrtyč je sam orožnik pri sodniji priznal, da ima njegov sin le slovenski katekizem, a se je pritoževal, da ni nemško izpravščan. Kaj ne, da zaslubi tak mož medaljo z zlatim križem? Kar pa je bilo pri sodniji ovrženo, tega poštenjaki niso doma povedali, temveč še kar naprej trdili svoje neresnice. Nič manj plemenita nista bila žezeznica Konrad in žagar Dobnik, katerih tožbe so bile pri sodniji kot neosnovane in nepotrebne zavrnjene, pa sta isto zadevo še dala na okrajni šolski svet in od tod na škofijo. Žezeznica se je še novembra branil pošiljati svoje hčere k veroučenim uram. Zato pa so taki pred Bogom in ljudmi veliki gospodje iskali še drugih prilik, da bi gospoda kaplana če ne uničili vsaj hudo oškodovali. Enkrat so celo tožili, da gosp. kaplan nima prav krščanskih naukov. Če o tej stvari pripada sodba njim, je težko pritrditi, ker jih ni videti prepogosto pri večernicah, menda večkrat pri sv. maši. Čelo v soli imajo nastavljeni nesa, da vsako še tako malenkost javijo žandarmom. In glejte, nekaj se jim je posrečilo iztakniti. Mogoče, da se ne ve, kdo je ovadil orožnikom, da bi bili otroci v šoli od gosp. kaplana kruto kaznovani. In to je bila prava kost. Takoj so se bajonetni zabliščali. Odlikoval se je orožnik Škrget. Sel pa je samo k nekaterim družinam, menda zato, ker so bolj pod raznimi vplivi in je bilo upati več uspehov. Je že vse sam vedel, kaj se je zgodilo z otroki, potem pa lepo pošteno sodniji ovadil. Naznani je imena štirih dečkov. Pa mu ni bila sreča mila. Navadni pametni in trezni ljudje spoznavajo in kličejo otroke po krstnih imenih in ne drugače. Orožnik pa je izmed štirih zadel samo eno pravo ime. Ce tedaj c. kr. orožniki niso sposben v družini izvedeti pravih imen otrok, kar menda ni najteže, kako bo prav izvedel važnejše zadeve, katere imajo opraviti s kazenskimi paragrafi. Sodniji je poročal, da bi bili trije učenci tako kruto lasani, da jih je več dni glava hudobolela in vsled tega niso mogli v solo. Pri sodniški obravnavi 27. dec. 1906 pa se je izkazalo samo malo drugače. Eden izmed imenovanih dečkov je sodniku izjavil, da ga ni nič bolelo, druga dva sta rekla, da ju je le malo bolelo. In njihovi stariši niso vedeli ne za kazni, ne za take hude nasledke. Šolskih zamud pa vsled tega ni bilo nič. Četudi so se očetje branili iti k sodniji, je c. kr. orožnik Škrget kar svojevoljno naznani, da zahtevajo priti k sodniji. Orožnik je naznani ime, četudi ne pravo, še enega dečka, in trdil, da je bil 7. dec. s palico po roki tako hudo udarjen, da se mu je še 15. dec. pozvala velika krvava klobasa. Deček je sodniku izjavil, da ni bilo nič kaj takega, in tudi njegov oče ni opazil ničesar. Deček tudi bolan ni bil, kakor je orožnik poročal. V soboto zvečer 15. dec. je orožnik prišel v spremstvu obč. odb. Fr. Ravtarja h gosp. kaplanu, rekel, da so štirje očetje prišli k njemu

tožit in zahtevat ovadb. Pri sodniji se je izkazalo, da nobeden otrok ne oče ni nobenemu kaj takega niti govoril niti tožil. Orožnik je trdil, da so fantje bili vsled krute kazni štiri tedne bolni. Po navadnem štetju razumnih ljudi preteče od 7. do 15. neki drugi čas. Seveda c. kr. orožnik zna po svoje. Proti gosp. kaplanu se je c. kr. orožnik obnašal nepostavno, ker je »v imenu postave« zahteval, da mora odgovarjati na vprašanja, kakor se njemu ljubi, ker je zahteval, da mora gosp. kaplan kar njemu povedati, če je kriv ali ne. Dozdaj med pametnimi ljudmi ničko ni bil dolžan samega sebe obožiti. Orožnik je prišel uradno z nasajenim bajonetom proti gospodu in vendar pri tej priliki predzrno ponujal svoje prijateljstvo. Sodnija je izdala povabila 19. dec., dostavljenata pa so bila tik pred Božičem, in obravnavi je bila hitro po praznikih. Zakaj tako, ne smemo misliti o vzrokih.

Čitalnica v Slovenjgradcu si je izvola dne 23. m. m. slediči odbor: J. Stanič, načelnik, Fr. Pečnik, namestnik, A. Berk, tajnik, Vladko Ferjan, blagajnik, Jakob Vrečko, knjižničar, Ivan Kac, gospodar, Karl Barle, Matija Šmid, Hinko Vzunč, odborniki.

Celjski okraj.

Izobraževalno društvo. V Celju se je lansko leto ustanovila liberalna stranka. Neodkrita od započetka, je za trjevala, da se je ustanovila le »za delo«, ne pa iz kakih drugih namenov. Seveda ji verjamemo to samo duševne reve. Njeno narodno delo je bilo dosedaj, da je postavljala »vuditelje« za celi Spodnji Štajer in za posamezne okraje. Najprej generale, potem še le armade, kakor v srednjem veku. Seveda se na tak način ne dela za narod, to je delo za nasičenje lastnega častihlepa. Mi nasprotvni liberalne stranke pa med tem, ko se drugi postavljajo z velikimi slovesnostmi za vuditelje, mirno opravljamo podrobno narodno delo. In usoda razmer je hotela, da so ravno v rojstnem mestu »stranke za delo« morali poseči drugi vmes ter ustanoviti novo postojanko naše vrlo naprednega slovenske kmečke organizacije, izobraževalno društvo za celjsko okolico. Liberalni poglavari so potri hodili okoli, ker so vedeli, da je ustanovitev za nje hudo udarec. In zadnjo nedeljo dne 1. jan., ko je bil ustanovni shod izobraževalnega društva za celjsko okolico v veliki dvorani Narodnega doma v Celju, prišli so s povešenimi glavami gledati, kako se dela. Tudi voditeljstva željni dr. Kukovec je prišel, seveda zopet po ovinkih.... Shod je bil namreč zaupen, ker se je omika celjskih mladih liberalcev včasi pokazala že tudi v zelo čudni luči, a dr. Kukovec je prišel kot zaupnik z vabilom v dvorano. Nihče ne ve, odkod ga je dobil, pripravljalni odbor mu ga ni poslal, prišel je do njega po ovinkih. Shod je bil zelo dobro obiskan. Kremenite kmečke postave so sedeje v krasni dvorani. Ta dan je bil Narodni dom zares narodni dom, narod je bil v njem. Kratek govor o pomenu izobraževalnih društev je imel državni poslanec dr. Korošec. Vikar Gorišek je označil katoliško stališče društva. Navzoči liberalci so med tem sikali od jeze in strastno ugovarjali nekaterim izvajanjem. Onemogli napori! Društvo se je ustanovilo in sedaj na delo!

Izobraževalno društvo v Celju. V odbor so bili voljeni gg. Ivan Glinšek, županov sin v Sp. Hudinja, Franc Samec, posestnik in gostilničar v Ložnici, Ivan Drobne, delavec kemične tovarne v Sovodnji, F. Karba, posestnik v Gaberjih, Ivan Gorišek, vikar v Celju, Anton Cestnik, profesor v Celju in Vilj. Schöff, trgovski pomočnik v Zvezni trgovini.

Celjski porotniki. Za prvo porotno zasedanje pri okrožnem sodišču v Celju so se izzreballi slediči glavní porotniki: Franc Simonič, gostilničar v Sevnici; Gustav Deisinger, potovalec v Celju; Karol de Cott, trgovec v Brežicah; Anton Cvenkelj, trgovec v Dobertešjavi; Fran Praunweis jun., trgovec v Št. Jurju ob juž. žel.; Rajmund Bratanič, trgovec v Lučah; Josip Druščovič, trgovec v Kozjem; Ivan Cesar, kipar v Mozirju; Vinko Kolsák, notar v Šoštanju; Anton Vimpolšek, kolar v Brežicah; Josip Wagner, trgovec v Šmarju p. Jelš.; Josip Žener, mesar v Rajhenburgu; Fr. Plevčak, mesar v Gaberju; Josip Winter, trgovec v Žrečah; Josip Berlisl, trgovec v Rogatcu; Josip Kos, ml., gostilničar v Oplotnici; Frane Kovač, hišni posestnik v Konjicah; Peter Majdič, posestnik umetnih mlinov v Spodnji Hudinji; Martin Šuster, trgovec v Mozirju; Ivan Ratej, trgovec v Rajhenburgu; Karol Vanič, trgovec v Celju; Ignac Gotscher, posestnik v Hrastju pri Žusmu; Rudolf Tabor, krojač v Celju; Luka Pogač, posestnik v Pamečah; Miha Prus, čevljar v Slov. Gradcu; Franc Cukala, trgovec v Gomilskem; Franc Šmarčan, boln. oskrbnik v Celju; Miha Cerovšek, mesar v Šoštanju; Josip Zevnik, trgovec v Brežicah; Ivan Kostevec, gostilničar v Pisekah; Franc Guček, gostilničar v Kozjem; Alojzij Turk, mlinar v Grajskivasi; Ivan Gregorevič, trgovec v Družmirji; Ivačeh Vehovar, gostilničar v Pristovi; Matija Krajnc, usnjar v Gornjem gradu; Lenart Štok, posestnik v Gaberju. — Nadomestni so: Josip Rebevšek, mesar v Celju; Franc Selak, mesar pod Sv. Miklavžem; Martin Premšak, posestnik v Škofjivasi; Stefan Kren, pek v Spodnji Hudinji; Friderik Jakovič, trgovec; Josip Kralj, mestni uradnik; Simeon Očko, čevljar; Miha Altziebler, hišni posestnik v Viktor Nasko, mizar, vsi v Celju.

Celje. Vsakde se pri nas tukaj, da sta glavna povzročitelja nove liberalne stranke zdravnik dr. Serenc in odvetniški namestnik dr. Kukovec. Eden užaljen, da ga niso vzeli med sviranjem godbe v prvaške vrste, drugi pa brezmejno želen, da bi kaj postal. In da se tema dveva osebama ugodi, mora trpeti celi narod. Pri nas ni odpora, v Celju so prvaške sile tako slabe, da se temu niso mogle ustavljati. Privreli so častiteljnima doktorjem seveda kar na pomoč liberalni učitelji. Ali hočejo ti učitelji narodno delati? Učitelji, ki narodno delajo, niso liberalni, kateri pa so liberalni, niso nič storili. Poglejte na voditelja Gradišnika? Kaj je storil za narodovo probubo? Popolnoma nič, in tako si lahko ogledate celo vrsto liberalnih učiteljev, ki so prihiteli v liberalni tabor že kar prvi dan! Ti ne iščejo dela,

ampak kaj? O tem nočem govoriti danes. Le to opomnim, da bodo liberalni učitelji s svojim nastopom celemu stanu zopet več škodovali kakor koristili.

Božičnica pri šolskih sestrach v Celju se je 19. m. m. pri otrocih otroškega vrteca in učenkah ljudskih šol (21. dec.) dobro obnesla. Mali otroci so peli, govorili in igrali z njim prirojeno ljubeznostjo in odkritostjo. Stariše, ki imajo tukaj svoje otroke, je gotovo veselilo, ko so videli, kako se učijo lepega obnašanja in pravilnega izgovarjanja slovenskih besed. Vrtec vzdržuje družba sv. Cirila in Metoda. Otrok nima ravno veliko, a tu kar je, je za prihodnost Slovencev velikega pomena. Zdaj, ko se je šolsko poslopje razširilo, bo gotovo tudi vrtec dobil večjo sobo. — Take predstave so poučljive za vsakega, stariše in otroke. Le škoda, da se ne priredejo večkrat n. pr. o veliki noči ali ob koncu šol. leta. Zanimanje od strani občinstva je bilo pri obeh predstavah precejšnje, a bi bilo še mnogo večje, ako bi bil mesto učne sobe kak drug primeren prostor. Slišimo, da se že nekaj ukrenilo, da bi se dozidala dvorana, ki bi služila takim in drugim namenom. Le poguma, tudi z nabiranjem bo šlo! S'ovenci, mladinojubi in denarni zavodi pa naj pomagajo s svojimi darovi!

Umrla je v Trbovljah vrla rodoljubkinja gospa Marija Goropevšek. N. v m. p.!

Ogenj. V Arji vasi pri Petrovčah je pogorela 23. t. m. zjutraj pri posestniku Jožefu Bredovčku hiša z gospodarskim poslopjem vred. Ogenj je nastal po neprevidnosti. Pri njem je stanoval snažilec obleke Jan, kateremu je zgorelo toliko tuje obleke, da je prišel na beraško palico. Da nista prihitali takoj dve požarni brambi, bi lahko pogorela cela vas.

Konjski slab vladava v Petrovčah pri Celju.

Frischaufovo kočo namerava zgraditi »Savinjska podružnica Slov. planinskega društva« nad Logarjevo dolino.

Celje. Naslov in značaj okrajnega glavarja je dobil tukajšnji okrajski komisar Ervin Prah pl. Thalfeld. — Kakor smo zadnjič poročali, napada naše Nerice in njih občinsko gospodarstvo neki Nemec v Marburgceri. Vsled tega vlada med Nemci strašno razburjenje. No, to mora biti zelo slabo občinsko gospodarstvo, ker ga Nemci sami napadajo.

Zaročil se je g. Edvard Kukec z gospodinjo Fani Senica.

C Savinski dolini vlada veliko navdušenje za »narodno« stranko, kakor piše zadnji Kukovčev list. Kakor pa nam sporočajo, se ljudstvo pač preklicano malo briga za stranko celjskih advokatskih koncipientov in liberalnih učiteljev. Niti to ni elektriziralo ljudi, da je Ivan Grozni telegrafično pozdravil Tavčarjevo stranko na Stajerskem.

Dramlje. Zadnji dopis v Vašem listu je baje nekaterje vznemiril. Tega nismo nameravali. Mi ne želimo sovrašča, ampak, da bi ljudje imeli več ponosa za svoj materni jezik, več ljubezni do domovine. Mar naj držimo roke križem in mirno gledamo kako »farba« »Štajerc« poštene kmete, saj je prešnji urednik nam dobro znani Zavadil imenoval backe njegove naročnike. Kaj pa hoče »Narodni list«, katerega prihaja tudi k nam nekaj iztisov? Kaj drugega, kakor polagoma, korak za korakom, vzeti vso pravico in spoštovanje duhovnikom, pozneje pa — tako je bilo na Kranjskem — tudi vero omajati v srcih dragih Slovencev. Saj je pravi sinček Slov. Naroda. Sam Kristus nam je rekel: »Varujte se krivih prerokov, ki pridejo k vam v ovčjih oblačilih, znotraj so pa grabljivi volkovki«. Drugi vzor milih Slovencev naj bode ljubezen do domovine, ljubezen do rodne zemlje. Spoštujmo mili nam materni jezik, branimo njegove pravice. Žalostno je v naši fari, da ni nikakšnega društva, bodisi bralnega ali izobraževalnega i. t. d. Društvo, ki stoji na zdravem stališču, ima velik pomen, bodisi v kmetijskem oziru, bodisi v splošnem izobraževanju. Možje in mladeniči! Če imate kaj ljubezni do napredka, združimo se. Pa tudi vam možje, ki ste nam lahko voditelji, naj ne krije srca debela škorja, kakor krije sedaj zmelj visoki sneg. Stopite naprej. Ne delujete samo za lastno korist, ne imejte ljubezni samo do enega človeka, ... ampak za blagov vseh! Nam, ki je za blagov Slovencev, Vas prosimo to. Berite dobre časnike, narodne in katoliške. Proč s »Štajercem« in drugimi brezverskimi listi! — Višnjegorski.

Pačnik in Črep ali raztrgan otrok. (Dobrni in Neuhaus.) Na Dobrni se že nekaj časa godijo reči, ki zaslužijo največjo pozornost merodajnih oblasti. To niso več slučaji, ki bi imeli pomen za Dobrno samo, ampak cela slovenska javnost se mora zgražati nad tem, kar se godi na Dobrni »v imenu postave« oziroma kaj se — ne zgodi. Po vsej pravici so slovenski časniki obsojali kruto ravnanje dobrnske žandarmerije na sproti Franciški Pačnik. Če ponavljamo to še enkrat, zgoditi se zategadelj, da se vidi razloček med tem, kako je žandarmerija ravnala v slučaju Pačnik, in kako je ravnala v

prit do mrljškega ogleda? In ali ni bila žandarmerija dolžna, vprašati babico, ki je soseda Pačnikova? Dvakrat so šli tisti dan žandarji mimo hiše, kjer stanuje babica, ali ni imel nobeden toliko vesti, da bi vprašal babico, kako je bilo z otrokom?

Ko so žandarji prigrali Pačnik na Dobrno, spravili so bolnico v nezakurjeno sobo. To je neovržena resnica. Le na prošnjo očetovo jo je pustila žandarmerija v drugo sobo, ki je bila zakurjena. Resnica je tudi, da je hotela žandarmerija Pačnik gnati iz Dobrne v Celje peš. To je daljava 20 km. In to isti dan popoldan! Le ko se je začela Pečnik jokati, poskrbelo se je za voz. Pokrita z najhujšo sramoto, javno obdolžena strašnega hudodelstva, je moral Pačnik v zapor, in tretji dan potem je komisija dognala, da je Pačnik — nedolžna, in da na celi stvari ni pičice resnice. Dne 6. decembra je bila Pačnik izpuščena iz zapora. Do sedaj neresena uganka pa je, da je bil nekaj dni tudi zaprt oče Frančiške Pačnik, a z njim vred izpuščen. Govori se, da ni storil prav, ko je na dan aretacije spremjal svojo hčer na Dobrno. Stvar se bo pojasnila seveda natanko. Vzamimo pa sedaj slučaj Črep. Dne 15. decembra je bila aretirana Marija Črep, natakarica v go stilni »Styria« na Dobrni. »Styria« je lastnina celjske nemške »sparkase« in gostilno vodi sedaj na račun pek Kürbisch. Povod aretaciji je bil ta: Dne 14. decembra je našel nemški občinski odbornik Feldin — po domače Šemerl — v stranišču topliške vile Hygica neke ostanke majhnega otroka. Feldin ima namreč v najem snaženje topliških stranišč. Naznani je stvar žandarmeriji in ta je že prihodnji dan aretirala Marijo Črep. Vprašanje je sedaj, kako je bilo mogoče, da je žandarmerija tako hitro našla zločinca, razlagamo si lahko na dvojen način: ali so žandarji imeli srečo, ali pa ni bilo težko najti zločinca. Sedaj še ne izrekamo nobene sodbe, ampak podajamo stvar kakor je. Kolikor je do sedaj znano, je dne 20. decembra sodnijska komisija dognala, da je bil otrok »raztrgan.« Raztrgani kosi so morali ležati že delj časa na tistem prostoru, ker so oglodani od podgan. Da je torej žandarmerija tako hitro našla zločinca, razlagamo si lahko na dvojen način: ali so žandarji imeli srečo, ali pa ni bilo težko najti zločinca. Sodbo o tem prepričamo javnosti. Do sedaj so prišle na dan naravnost gorostasne stvari, katere, če so resnične, morajo spraviti marsikogar v slabo luč. Marija Črep je služila po leti kot soberica v vili Hygica. Poprej je bila v Celju v neki gostilni. Po toplicah ni bilo neznano, da je Črep v drugem stanu. O njeni »bolezni« krožijo različne vesti. Gotova stvar je, da je nekega jutra v drugi polovici avgusta zvedela hišna gospodinja dobrnske žandarmerije »novico«: prejšnjo noč je Črep »zapravila« otroka! Istotako je dognano, da so potopilci o tem govorili. Govori se tudi, da je Marija Črep nosila vino svoji hčeri, ko je bila »bolena«. Črep je ozdravila, in minili so štiri meseci, predno je stvar prišla do dobrnske žandarmerije, ki še 10 minut ni oddaljena od vile Hygica. Seveda nočemo segati v pravice sodnijskih oblasti, a par opazki si vendar smemo dovoliti. Brce so od Dobrne dobro poldrogo uro visoko v hribih in vendar je žandarmerija aretirala nedolžno Pačnik že tri dni po porodu. Nečloveško zločinstvo pa, ki se je zgodovalo v sredi toplic blizu žandarmerije, je ostalo »skrito« štiri mesece. Dovoljujem si tudi par vprašanj. Zakaj pa žandarmerija Črep ni peš gnala v Celje, ampak jo je lepo peljala z vozom, saj je vendar Črep pri najboljšem zdravju? Ali je žandarmeriji znano, da se govoril po Dobrni, da je neka oseba Marija Črep nosila vino v toplice? Ta oseba je torej po tej govorici morala vedeti nekaj o »bolezni«, morebiti tudi o otroku! Oče Pačnik je bil kmalu aretiran, ta oseba je prosta! Tudi se nam sedaj še zdi bolj čudno, kako je to, da so nemški časniki krivčno pisali o Pačnik, da je otroka »raztrgala«. Ali je tisti, ki je stvar spravil v javnost, že kaj vedel o tem, da je bil nek otrok na Dobrni raztrgan?! Odgovor na to vprašanje bi bil posebno zanimiv! H koncu se vprašamo: Kako je to, da o resničnem zločinstvu ne pišejo nemški časniki ničesar, o zlaganem so pa pisali? Ali je vse to namenoma ali je kak drug vzrok? Počakati hočemo sodnijske razprave in razsodbe. Nazadnje še opomnimo, da je oče Marije Črep pri lanskih občinskih volitvah na Dobrni volil z nemško stranko, oče Frančiške Pačnik pa ne.

Brežiški okraj.

b Gorica pri Rajhenburgu. (Nova šola — učitelj Jankovič.) Ze leta in leta nas silijo z novo šolo, ki pa nam ni potrebna. Kajti več kot petčetr ure nima noben otrok v rajhenburško šolo, nekateri teh pa imajo celo še bliže v Koprivnico ali na Zdole. Vrh tega je pri nas velika revščina, komaj visimo vsled raznih uim na svojih zemljiščih. Tudi bi se moral pred stavbo šole misliti na novo cesto iz Rajhenburga, kajti težko bi bilo po sedanjem zvoziti gradivo za zidavo šole od Stolovnika do Gorice. Tudi bi šola za nas ne bila posebnega pomena. Bila bi jednorazredna, zakotna šola, kamur bi dobivali težko učiteljske moći. Že vsled tega in posebno še pa zato, ker imamo v bližini ene ure šestrazrednico v Rajhenburgu, bi kmetje veliko raje pošiljali deco tje, mesto v domačo šolo. Razumno je torej, da se branimo te šole. Zdaj pošiljamo svoje otroke v Rajhenburg, kjer so pa isti trn v peti nekaterim učiteljem, zlasti Jankoviču. Zakaj so ravno gorški otroci Jankoviču trn v peti, tako da bi rad imel za nje posebno šolo, je znano vsakemu. Goričani volijo vedno kakor en mož s katoliško stranko, zastonj so bili vsi liberalni napori, pridobiti jih za protiversko stranko. Njegova liberalna napetost se je posebno pokazala pri zadnjih deželnozborskih volitvah. Bil je volilni komisar v občini Senovo. Tu so nekateri napetneži volilcem glasovnice kar iz žepov trgali, črtali dr. Jankoviča in prepisovali z liberalnim Kunejem, a dobri komisar Jankovič ni imel za to nepostavnost nobene

grajalne besede. Še lepše sledi: Kmet Zemljak je imel svojega kandidata zapisanega na glasovnici. Ta pa ni obveljala. Nato vpraša komisar Jankovič: »Koga boste pa volili, ali kmet Kuneja, ali dohterja Jankoviča? To so Jankovičeve tajne volitve — pa šlo se je za en liberalen glas in vrag po tajnih, postavnih volitvah! Toliko za danes. Sicer še pregovorimo v kratkem o tem liberalnem prenapetnežu.

b Zgorela je v Virstanju pri Kozjem v lastni bajti slabomama starka. Ljudje pripovedujejo, da je sama začala, ker je živila v strašni bedi, a beračiti ni hotela.

Iz drugih slovanskih dežel.

† Slovenske zmage na Koroškem. V Rožeku so si priborili Slovenci tretji razred. Tudi v drugem bi bili zmagali, da niso delali nasprotniki na krivičen način. Slovenci se bodo pritožili. — V Št. Petru pri Velikovcu so še le komaj pred tremi leti dobili Slovenci občino v svoje roke. Gospodarili so tako izborni, da jim za sedanjo volitev ni bilo treba nič agitirati; zmaga je potet slovenska. — V vseh treh razredih so pa zmagali Slovenci pri občinski volitvi v Št. Vidu v Podjunske dolini. Prej so gospodarili v občini nemčurji.

† Železniška nesreča v Ljubljani. Dne 31. m. m. zjutraj je trčila lokomotiva v osebni vlak. Pri tem sunku je bilo mnogo ljudi več ali manj poškodovanih. Najtežje so poškodovani premički Karol Pole in Aleksander Fischer. Lahko ranjeni so od potnikov: delavka Tesinovič, Henr. Leskovar, gospa Tichy, od pošte: oficijal Novak, asistent Steidl, kontrolor Cošalko in sluga Randel. Od železniških uslužencev so še nekoliko ranjeni vlakovodja Henrik Sigmund in strojevodja Kirschner.

† Od žalosti umrl. Mizarju Jakobu Gregoretiju v Trstu je 27. m. m. umrla žena Katarina. Ker sta se zelo ljubila med seboj, je mož silno žaloval. Ko je isti dan zvečer sedel ob mrtvem truplu svoje ljubljene žene in plakal, ga je zadela srčna kap in se je mrtev zgrudil na tla. Združena v življenju, sta združena tudi v smerti.

† Žalosten božični večer. Pri Sv. Duhu nad Krškim se je prigordil na sv. noč naslednji strašni dogodek. V neki hiši v Ardrem so pustili starši troje otrok brez varstva doma. Najstarejši otrok je imel do 6 let. Ko je mila polnočnica in so se starši vrnila, so našli le gol zid s tlečim tramovjem, sežgane vse tri otroke kakor tudi kravo, ki je bila v hlevu. Živ je ostal le 12letni sin, ki je bil tudi v cerkvi.

† Češki kmetje iz Češke in Moravske so imeli dne 30. m. m. v Pragi shod, kjer so se dogovorili glede postopanja pri prihodnjih državnozborskih volitvah.

Drobtinice.

d Vojaška služba za ženske. Francoski vojaški zdravnik dr. Toulu piše z ozirom na ženske zahteve po popolni enakopravnosti z moškimi, da je potrebno, da se potem pritegnejo ženske tudi vojaški službi. Ako hočejo imeti ženske vse pravice kakor moški, morajo prevzeti tudi vse moške dolžnosti.

d Admiral Nebogatov obsojen na smrt. Admiral Nebogatov, ki se je udal v bitki pri Čušimi Japencem, je bil od vojaškega sodišča obsojen na smrt. Na smrt so obsojeni tudi trije kapitani oklopnač. Car bo bržkone obsojence pomilostil na večletno ječo.

d V Perziji so dobili ustavo. Šah (cesar) in prestolonaslednik sta podpisala dne 30. m. m. ustavo. Šah je na smrt bolan in je malo upanja, da okreva.

d Grozen potres v Boliviji. V Arici (država Bolivija v Ameriki) je bil dne 29. decembra p. l. grozen potres, ki je močno poškodoval skoro vse hiše. Porušeni sta bili obe mestni kazilnici, pod razvalinami so našli smrt vse ujetniki. Po potresu je začel divjati požar. Prebivalci so zbežali na ulice. Arica je primorsko mesto ob Tihem oceanu in je štelo okoli 5000 prebivalcev.

d Strajk in sneg. V Parizu imajo tudi dosti snega. Ko je magistrat klical svoje delavce, naj skidajo sneg, so zahtevali povisanje plače; ker pa se jim to ni dovolilo, niso hoteli kidati, in Pariz je pol snega.

d Najdebelejsi krompir, ki se je sploh pridelal na svetu, je tehtal 66 funtov. Pridelal ga je I. B. Svan v Lovelandu, Colo.

d Pasje meso. V Nemčiji koljejo tudi pse ter prodajajo pasje meso. Lani so zaklali 6158 psov.

d Cesarskih manevrov prihodnje leto ne bo, kakor poročajo dunajski listi.

d Na shodu. Ko je neki govorik omenil: »Mismo se krščanskega duha že z maternim mlekom napili«, dregnil je Mlakar svojega soseda in rekel: »Glej, zato imajo gospodski ljudje tako maio vere, ker jih matere nočejo dojeti, ampak jih že prvi dan življenja s krajnjim mlekom rediti začnejo.«

d Dobro se je odrezal. Pred irskim sodnikom je stal človek, ki bi naj pričal o nekem strelu. Sodnik: »Ali ste videli strel?« Priča: »Ne, slišal sem ga samo!« »To ni zadosten dokaz!« zagrmel je sodnik, »vsedite se!« Priča se je obrnil in ko je kazal sodniku hrbot, zakrhotal se je na glas. Ta nesramnost je razjezila sodnika, da je zagrozil priči, da ga bo dal zapreti. »Ali ste me videli smejeti se?« vprašal je grešnik. »Ne, toda slišal sem vas«, odgovoril je osorno sodnik. »To ni noben zadosten dokaz«, odvrnil je z največjo mirnostjo oni in pomenljivo pomežnik sodniku. Vse se je na glas smejal, sodnik je pa še osorneje gledal nego prej.

d Poraba tobaka v Avstriji. Leta 1905 je padel konsum tobaka v Avstriji za 1729 q na 365.455 q. Dohodki so se pa zvišali za 2,858.831 kron. Konsum cigaret in cigaretnega tobaka namreč narašča na škodo smodk in tobaka za pipe. Na vsako osebo pride 1335 kg tobaka, ki je vreden 8 K 30 vin. Cena

se je zvišala povprečno od 6 K vin. na 6 K 22 vin. Prodalo se je 1190 milijonov kosov in sicer smodk vrednih 78 milijonov kron in 3824 milijonov cigaret, vrednih 59 milijonov kron.

d Draginja. Z novim letom se bo podražila cena steklu in stekleni izdelki za 10%. — Tovarnarji čokolade se tudi sklenili vzvišati cene svojim pridelkom. To je pa bridko, če se sladkarijam zviša cena.

d Časnikarska zvičajnost. Za časa bursko-angleške vojske tekmovali so časnikarski poročevalci med seboj, kdo bo prvi javil važne dogodke svojemu listu. Vlada pa si je na vse načine prizadevala, da časnikarjem njihov posel ovira. Tako je na primer vsa Evropa nestrenno pričakovala izid dogovora burskih voditeljev in angleških generalov, od katerega dogovora je bilo odvisno, ali se vojna nadaljuje ali pa se sklene mir. Časnikarjem je bilo strogo prepovedano, se približati kraju posvetovanja, temuč so morali čakati celo miljo oddaljeni. In kako naj pod takimi razmerami izve časnikar, ali bo mir ali vojska? Neki novinar pa je prisegel, da hoče prvi obvestiti svoj list in s tem vso Evropo o izidu posvetovanja. Pred šotorom, v katerem so zborovali voditelji obeh strank, je stala vojaška straža. Straži je poveljeval podčastnik, kateremu je ta novinar neko izrazil neuslužno. In s tem podčastnikom se je novinar dogovoril: ako se bo podčastnik briral z belim robcem, se je sklenil mir; ako se bo briral z rdečim robcem, se vojska nadaljuje. Briral pa se bo vselej, kadar bo vozil v daljavi 250 metrov mimo šotorja vojaški vlak. Dan za dnevom se je vozil novinar z vlakom mimo šotorja, da opazuje podčastnika. Šele četrtek dan je opazil podčastnika, kako se briše z belo ruto. Časnikar je hitel naravnost v brzjavni urad, da sporoči svojemu listu, da se je sklenil m r. Toda brzjavni urad je imel naročilo, da ne sprejme brzjavke, ki se količkajo nanaša na posvetovanje. Kaj sedaj? Novinar se brž domisli ter zapiše brzjavko »Whitsunday greetings«, kar se pravi »pozdrav o Binkoštih«. Urednik je brž uganil, da njegov poročevalc ne trosti brez pomene denar za brzjavke, zato je šel gledat sv. pismo. In našel je rešitev uganje. V binkoštrem evangeliju je našel zapisano: »Mir vam budi! Zapuščam vam svoj mir!« In urednik je takoj razumel. In tako je ta list vključil strogi cenzuri prvi prinesel vest, da je sklenjen mir.

Narodno gospodarstvo.

Vzgoja kmečkih dekle za gospodinjstvo pričeti bi se morala prav za prav že v šoli. Pri nas se sicer poučujejo dečki tu pa tam vsaj v najbolj potrebnem, kar se tiče njihovega prihodnjega stanu, za deklice pa se storji prav malo ali nič. In vendar bi bilo to neobhodno potrebno, kajti dobra gospodinjstva je pri kmetijti ravno tako važna, kakor je dober gospodar. Deklice bi se morale učiti v nadaljevalnem tečaju posebno v naslednjih predmetih: gospodinjstva, kuhanja in priprave jedil, šivanja, posebno krpanja, pranja, čiščenja, vzgoje otrok, oskrbe bolnikov, še posebno pa mlekarstva, svinjereje, perutninarstva, vrtnarstva. Seveda, imeti bi morali v ta namen učiteljice, ki so v teh strokah dovolj poučene. Zato ne bi bilo slabo in mi kmetje bi že zeli, če bi se ti predmeti tudi na naših učiteljicah poučevali.

Kako naj ravnam z izpraznjenim vinskim sodom, da do jeseni ne oprhne in se ne razsuši? — Izpraznjene vinske sode je temeljito osnažiti ter osnažene dobro zažveplati in zabiti. Sodi se potem hranijo v kleti ali na kakšnem drugem primerem prostoru, kjer ni prepiha in vročine, da se ne izsuše. Prazne sode je z oljnato cunjo večkrat zbrisati, ker to ovira izsuševanje in tvorjenje plesnobe na vnanji strani.

Koliko znosijo čebele skupaj. Pri zadnjem štetju so našeli v Avstriji 995.281 panjev, iz katerih se dobijo v enem letu 56.881 meterskih stotov medu in 3293 met. stotov voska. Ako se računi med povprečno po 1 K, vosek pa po 3 K pri klgr. znaša to skupno vrednost 6,666.500 K. Ako bi hoteli ves vosek in med ene letine odpeljati, bi potrebovali 602 voz, ako bi naložili v vsakega 10.000 klgrm. Ker pa tovorni vlak navadno nima več kakor po 20 polnih vozov, potrebovali bi 30 tovornih vlakov, in čebelice so vse to znosile po prških in kapljicah.

C. kr. kmetijska družba. Iz seje dne 7. t. m.: Cene za mlade plemenske prasičke se zvišajo od 20 na 30 kron. — Poljedelsko ministrstvo se naprosi za zvišanje podpor za svinjerejo od 8000 na 12 000 K. Spomladji dobijo 7 mrjascev iz Nemčije, da se prepreči parenje med istokrvnimi živalmi. Od teh dobi Spod. Stajersko enega mrjasca in sicer Laško.

Tržne cene. V pretečenem tednu se položaj na svetovnem trgu ni mnogo spremenil. Debeli sneg preprečuje vsak dovoz in to je razlog dovolj, da je nastopil nekak kupčijski mir. Cene so vztrajale ter bodo gotovo še nekaj časa ostale neisprenemjene. Le oves se je okreplil in je cena ugodna lastnikom.

Razstava prasičev in perutnine v Gorici. C. kr. kmetijsko društvo za Gorisko namerava prirediti mesece februarja 1907 v Gorici razstavo prasič

Ormožu, Konjicah, pri Vel. Nedelji, v Sevnici, pri Sv. Lovrencu na Dr. p., v Ljutomeru, Marnbergu, Mariboru, pri Sv. Marjeti niže Ptuj, v Ptiju, Brežicah, Ribnici na Pohorju, Rogatcu, Studenicah, Trbovljah, Laškem trgu, Vidmu, Slov. Bistrici in v Slov. Gradcu. Povrh tega je še troje krajevih društev, ki so nekake podružnice: na Stari cesti (Ljutomer), na Lešnici (Ormož) in v Veržeju (Ljutomer).

Če jedo prašiči umazano nasteljo ter glojejo les. Ta neprilika prihaja od neprimerne krmiljenja in nepravilnega ravnjanja s prašiči. Predvsem manjka prašiči gibanja na prostem in prilike, da bi rili in prst žrli, vsled česar trpe na pomanjkanju rudinskih snovi, in posledica tega je, da jih neki notranji nagon sili utešiti svoj glad v rudinskih snoveh z lizanjem gnojnico in z glojenjem lesa. Tudi pokladanje soli v preveliki množini ni umestno. Sedaj po zimi, ko je zemlja zmrzla in prašiči ne morejo riti, jim je dati v svinjak zaboj s prstjo.

Kaj je vzrok, da svinje svoje mlade pozerejo. So hudobne svinje, ki vse storjene mladiče sproti pozro ali ugonobijo. S takimi svinjami ni nič početi ter jih ni za reje pridržati. Da bi bilo to od slabih ljudi narejeno, je neumna vraža, ki o njej ni vredno besede izgubiti. So pa tudi svinje, ki se šele navadijo na žrenje mladičev, in sicer, če se sproti ne odnaša trebilo, mrtvorjeni pujski ali vsled nerodnosti pomečkani prašički. Svinja, ki vse jé, pozre trebilo ali pujsko in se potem loti tudi živilih mladičev. Če ima pujske ostre zobe, potem muči svinjo pri sesanju; ona ga odganja, ga tudi umori in požre. Takim pujskom se morajo zobje počipati.

Vzrok vlačljivosti jabolčnika ali vina sploh je neka gliva, ali pravzaprav tros (ferment), ki se v vinu zaplodi in razmnožuje. Tako bolno vino se ozdravi, če se mu dode 20–30 gramov tanina na 100 litrov. Vino se potem toliko časa meša, oziroma preliva, da postane zopet vodenotekoče. Tako ozdravljeni vino se potem pretoči v močno zažveplan sod ter se na običajni način očisti. Če tako zdravljenje ne pomaga, potem je vino narediti tekoče s primerenim dodatkom dobrega in čistega spirita.

Zimsko delo na gnojišču. Tudi pozimi ne smemo zanemarjati gnoja, ampak nasprotno. Pozimi je največ časa, da z gnojem skrbno ravnamo. Ne puščajmo ga tedaj razkovanega, da ga burja preprihava in mraz kvari, ampak tlačimo ga, da se bolje godi. Izkidan gnoj naj se vsak pot razravnava in potem dobro potlači. Le tak gnoj ima zadostno toploto, ki je potrebna, da se gnoj lažje razkranja in s tem bolje godi.

Kokošim treba pijače! Na to se pri nas vse prerado pozabi. Navadno se misli, da je za kokoš vsaka gnojnica dobra. To pa ni res! Po slabih pijačih se lahko zanesajo bolehnosti in bolezni. Večkrat se pa sploh zgodi, da ne dobi kokoš nobene pijače, ker se nihče za to ne zmeni. Kokoš potrebuje čiste in zdrave pijače, ki naj se vsak dan premeni.

Književnost.

Leposlovna knjižnica. V II. zvezku, ki je izšel te dni, sta prevoda dveh ruskih povesti: »Stepni kralj Lear« in »Hiša ob Volgi«. Knjigo krasi podoba ruskega pisatelja Ivana Turgerjeva. Cena knjige je: broširana 1·20 K, lepo orezana 2·20 K; s pošto 8 v. več.

Najnovejše novice.

Osebna vest. Danes se je pripeljal v Maribor predsednik družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani monsignore Tomo Zupan, da nadzoruje društvene zavode. — Dobronani profesor na mariborski gimnaziji g. Franc Horak je stopil v pokoj.

Živinodravniška vest. Mestni živinodravnik v Mariboru g. Viktor Zajc je imenovan c. kr. veterinarskim asistentom pri namestniji v Gradcu.

Štajerski deželni zbor. V drugi seji dne 28. dec. je stavljal dr. Jankovič interpelacijo zaradi železnične zvezze med Rogatcem in savsko dolino. S tem je spravil na dnevni red staro željo svojega volilnega okraja. Na to se je sprekjal začasni proračun. Slovenski poslanci so glasovali proti, ker ne morejo odobravati slabega gospodarstva z deželnim denarjem, kakor ga vodi sedaj nemško-narodna večina.

Zavarovanje zasebnih uradnikov. Zakon o zavarovanju zasebnih uradnikov je cesar potrdil in stopi čez dve leti v veljavo.

k Kat. polit. narodno društvo „Sloga“ v Čadramu je imelo na novega leta dan po litanijah občni zbor, pri katerem se je poročalo o društvenem delovanju v minolem letu 1906, volil nov odbor in naročile zopet novine za novo leto.

*** Podražena poština.** S 16. januarjem t. l. se zviša poština za krajevna pisma od 6 v. na 10 v. Za liste, na katere se pišejo brzojavke, se bo moralno plačati dva vinaria. Znatno se tudi zviša telefonska pristojbina. Poštne nakaznice bodo stale tri vinarje (dosedaj 2), zlepke in zlepni traki po 3 v. bodo za en vinar dražji. Podražilo se bo dostavljenje poštnih nakaznic.

k Žičko bralno društvo je imelo dne 30. grudna ob 3 uri popoldne občno zborovanje z običajnim vzporedom.

I Leopold Wölfling, nekdanji avstrijski nadvojvoda Leopold, ki biva sedaj v Švici, se hoče ločiti od svoje žene, bivše pevke Adamovič.

*** Za družbo sv. Cirila in Metoda** se je doposlalo v teku leta 1906 upravnemu »Slov. Gospodarja« 178·50 K in odposlalo dne 31. dec. 1906 na vodstvo v Ljubljano. Bog plati za nazaj, iskreno prosimo darov še za naprej.

Na rednem občnem zbornu Gosp. bralnega društva pri Sv. Urbanu pri Ptaju se je izvolil za poslovno leto 1907 sledenči odbor: Simonič Vinko, predsednik; Belec F., podpredsednik; Čeh Jožef, tajnik; Uršič Alojzij, blagajnik;

Poplatnik Jožef, knjižničar; Čeh Martin, Kočmut Franc in Mesarec Franc, odborniki. Za pregledovalce računov so bili izvoljeni: Novak Ivan, Hameršak Vekoslav in Kos Alojzij. Društvo želimo tudi v novem letu obilno uspeha!

p Otroci so zakurili v Naraplah v neki kleti. Začela je goreti in ogenj se je prikel kmalo blizu stoječega gospodarskega poslopja posestnika Vuka, katero je pogorelo do tal. Škode je okoli 5000 K.

Skupni proračun. Skupni proračun avstroogrške monarhije za l. 1907 zahteva 356,677.273 K, 20,956,911 K več kot lansko leto. Posamezne postavke so tele: Ministrstvo za zunanje zadeve 12,688.524 K, 536.938 kron več kot lani. Vojno ministrstvo: 291,160.046 K (5,376.046 K več kot lani) rednih potrebščin. Izredne potrebščine 13,752.758 K, 487.494 K več kot lani. Skupaj: 304,912.801 K (5,863.540 K več kot lani). Vojna mornarica: 32,850.110 (+ 13,249.490) rednih, 2,549.890 (+ 1,253.100) izrednih potrebščin. Vsega skupaj: 45,400.000; 14,502.590 K več kot lani. Colnina je proračunana na 129,519.629 kron, 13,866.850 K več kot lani. Izredne potrebščine za vojaško upravo Bosne in Hercegovine znašajo 7,583.000 K. Potrebščine ministrstva za zunanje zadeve so tele: Povišanje avstro-ogrškega zastopstva v Tokiu v poslanstvo (1. julija 1907), izpremembu ministrske rezidence v Tangeru v zastopstvo, 53.000 K, dodatna kreditna za pokritje stroškov, ki jih je imelo ministrstvo pri algezirski konferenci. Vojno ministrstvo potrebuje 1,500.000 kron za nabavo novih topov za trdnjave, 2,500.000 pa za nove trdnjave, 30 milijonov za nabavo novih topov. Za moderno topništvo bo ministrstvo rabilo še nadaljnih 50 milijonov kron. Za zgradbo novih ladij, torpedov, podmorskih ladij in topov rabi mornariška uprava še 19,480.000 K.

d Tulaselaktin se imenuje novo sredstvo profesorja Behringa proti tuberkulozi. Nedavno je predaval Behring v Stuttgartu o svojem novem zdravilstvu. Poslušat sta ga prisla tudi kralj in kraljica. Behring priporoča, naj se tulaselaktin vceplja otrokom, dokler še sesajo.

*** Kdo zavija in laže?** »Narodni list« nam očita, da smo zavijali, ker smo rekli, da je imenoval papeža puncatarja. Za slab spomin njegov še enkrat ponovimo! »Narodni list« piše, da je sv. oče pozival francoške katolike k puntu. Kdor pa poziva k puntu, je vendar puncatar. Ravno tako je pisal, »da je prepričan, da se bo morala cerkev ukloniti.« Tako more pisati le protiverski list, katerega ureuje brezverski urednik. In tak list in taka stranka si upa hinavsko zavijati oči in reči: Mi nismo proti veri! To je vrhunec hinavštine! Ravno tako je začela na Kranjskem Tavčarjeva liberalna stranka. Od začetka so tudi tam govorili in pisali: mi nismo zoper vero. Ali sedaj jih poglejte! — Naravnost pa laže »Narodni list«, ker pravi, da smo mi pisali, da je dr. Kukovec odgovoren za dotično notico o papežu. Čitajte še enkrat in videli boste, da ste pisali neresnico. V tem slučaju nismo kronprincu nove stranke nič očitali. — Laž je tudi, da smo mi leta in leta napadali narodno učiteljstvo. Kakor se vidi, se »Narodni list« lahko v lažeh meri s »Štajercem.«

Društvena naznanila.

Kat. slov. izobr. društvo pri Sv. Bolfanku Slov. gor. bode imelo v nedeljo, dne 6. prosinca po večernici v društveni sobi svoj redni letni občni zbor z navadnim vzporedom. Odbor.

Slov. kat. izobr. društvo v Studencih pri Mariboru ima dne 6. t. m. ob 10 uri dop. svoj občni zbor.

Slovenjgradeč. Tukajšna podružnica sv. Cirila in Metoda ima svoj občni zbor v nedeljo, 6. t. m. ob polu 4. uri popoldne v prostorih »Narodnega doma« z običajnim vzporedom.

Bralno društvo „Skala“ pri Sv. Petru niž Maribora priredi v nedeljo, dne 6. t. m. po večernicah v novi šoli Gregorčičeva slavnost. Spored: 1. Predavanje o Gregorčiču. 2. »Mojster Kržnik«, igra, 3. Tamburanje. K obilni udeležbi vabi odbor.

Braslovče. Pevsko društvo vabi na 14. občni zbor, ki se vrši v nedeljo, 6. prosinca 1907, ob polu 4. uri popoldne v gostilni g. Ant. Plaskan z običajnim vzporedom.

Bralno društvo v Negovi ima v nedeljo, dne 18. jan. 1907 po večernicah svoj redni občni zbor z navadnim vzporedom. Prostor zborovanja v župnišču. K najobilnejši udeležbi vabi odbor.

Bralno društvo v Št. Ilij pri Velenju priredi na dan sv. 3. kraljev točno ob 3. uri popoldan v prostorih g. Ivana Kranjca veselico s petjem in šaloigro »Eno uro doktor«. Vstopina 20, 40 in po 50 vinarjev. Čisti dobiček je namenjen za nakup lepih poučljivih knjig. K obilni udeležbi vabi vsa sosedna društva, kakor p. n. vse rodoljube na najprijaznejši odbor.

„Kmečko bralno društvo“ pri Sv. Krizu nad Mariborom

priredi v nedeljo, dne 18. januarja 1907, popoldne po večernicah v župnišču v bralni sobi svoj občni zbor s slednjim vzporedom: 1. Poročila odbornikov. 2. Kmetski hiši. (Deklamacija.) 3. Zadovoljni kmeti. (Pesem.) 4. Jezusovo rojstvo. (Deklamacija.) 5. Sveti noč. (Pesem.) 6. Volitev novega odbora. 7. Slučajnosti in nasveti. K prav mnogostevilni udeležbi vse ude in prijatelje našega bralnega društva uljudno vabi odbor.

Zahvala. Dne 20. decembra 1906 se je vršila božičnica na slovenski ormoški občini Šoli. Ob tej priliki je bilo obdarovanih 115 najbolj revnih otrok z različnim blagom za obleko. Darovali so v ta namen: gospa Gomzi 50 K (kot spomin na pred kratkim umrela gospa soprica), gospa Kalchbrenner, g. Potočnik in g. Wernig vsak po 4 K; g. dr. Gersak, g. Korošec, g. Tičar vsak po 3 K; č. g. Glibe, g. Ašič, g. Ciril Gersak, g. Rojc, g. Habjančič in g. Richter vsak po 2 K; g. Pernat, g. Jurčec, gospa Antonija Kovačič, g. Karba, gospa Ana Petovar, g. Košar in g. Grivec vsak po 1 K. Skupaj se je torej darovalo 196 K. Vsem imenovanim blagom prijeteljem revne šolske mladine izreka podpisano šolsko vodstvo najiskrenje zahvalo. Šolsko vodstvo Ormož-okočica, 24. decembra 1906. Josip Rajšp, nadučitelj.

Listnica uredništva.

Radislava: V »Našem domu.« Oglasite se večkrat! — Naše cenjene dopisnike prosimo, da nam ne pošiljajo poročila zadnji dan, v sredo, ampak če je kolikaj mogče že v ponedeljek in torek. Zadnji dan se napokipi toliko gradiva, da ne moremo vsega sprejeti.

Tržne cene

v Mariboru od 26. decembra do 3. januarja 1906.

Živila	100 kg	od	do				
		K	h	K	h		
Pšenica							
rž							
ječmen							
oves							
koruza							
proso							
ajda							
seno							
slama							
fižola							
grah	1 kg	30	—	—	—	—	—
leča		62	—	—	—	—	—
krompir		68	—	—	—	—	—
sir		7	—	—	—	—	—
suvo maslo		40	—	—	—	—	—
maslo		2	60	—	—	—	—
špeh, svež		2	—	—	—	—	—
zelje, kislo		1	44	—	—	—	—
repa, kisla		32	—	—	—	—	—
mleko		20	—	—	—	—	—
smetana, sladka	1 lit.	72	—	—	—		

Vsaka beseda
stane 2 v.
Najmanj
objava 45 v.

MALA OZNANILA

Vsaka beseda stane 2 vin.

Ti inserati se sprejemajo proti predplačilu. Pri vprašanjih na upravnosti se mora pridjeti znamka za odgovor.

Na predaj je lepo posestvo obsegajoč okoli 17 oral rodovitnega zemljišča z primernim poslopjem, polovic po prav vrednosti, za 2400 gl., pod ugodnimi plačilnimi pogoji. Celo ugodna prilika, posebno za: živino, svinje, sadje in vinoreje. Več pri posetniku Anton Maček v Kozjem.

4 (2-)

Krojaškega posetnika sprejme za trajno delo krojaški mojster Anton Klančnik v Suhu. (Neubau.) Labod (Lavamünd.) Koroško. 9 (2-1)

Kovačnice v dobrem kraju v trgu ali blizu mesta pri glavni cesti želim dobiti v najem. Penudbe pod šifro: "M. 68, Velikovec", poste restante. 8 (1-1)

Kovačke učence, pridnega in močnega, v starosti 14 do 17 let sprejme Anton Ferencak, kovački mojster v Brežicah ob Savi. 18 (4-1)

Močen fant ne manj nego 15 let star, vsaj nekoliko tudi več nemškega jezika, sprejme Ivan Krois, lončarski in pečarski mojster v Deutsch-Landsberg št. 65. Stajersko. 6 (3-1)

Kravarja, pridnega, vestnega ter bolj priletrega sprejme takoj proti primernem plačilu Franc Plateis pri Sv. Jakobu v Slovenskem gor. 5 (2-1)

Krojaškega posetnika, pridnega, takoj sprejme dobre hiše, znati mora sejnsko in drugo delo, ki je trajno. Jožef Verdnik v Slovenski Bistrici. 12 (1-1)

Močen lončarski učenec se sprejme pri Jožefu Matjažu, lončarju v Mozirju. 704 (3-3)

Učenca, pridnega, ki ima veselje do mlinske obrti, sprejme Lešnik Stefan (valčni mlin), mlinar v Framu pri Račem. 779 (3-2)

Pravo kmečko slivovko in droženko, za katerih pristnost se jamči, prodaja gospa Jerič v Karčevini št. 126 pri Mariboru ob graski glavni cesti. 2 (26-1)

Sodarskega učenca sprejme Ivan Klemenak, sodar v Mozirju, Stajersko. 754 (3-3)

Štefan Kaufmann, trgovec z železnino v Radgoni 595 8 priporoča svojo veliko zalogo

lepo pozlačenih nagrobnih križev po nizki ceni.

Naznanilo.

Štajerski deželni odbor je sklenil tudi letos 1907 prirediti **viničarske tečaje**, v katerih se lahko viničarji temeljito izobrazijo v amerikanskih nasadih, sadni šoli kakor tudi nasajenju sadnih dreves in njih obdelovanju. Ti tečaji se bodo vršili:

1. na dež. sadjarski in vinarski šoli v Mariboru.
 2. na dež. viničarski šoli v Silberbergu pri Lipnici,
 3. " " " " v Ljutomeru,
 4. " " " " v Gornji Radgoni,
 5. na dež. osredni trtni šoli na Sp. Bregu pri Ptaju.
- Ti tečaji se začnejo 15. februarja in se končajo 1. decembra 1907.

Sprejelo se bo: v Mariboru 14, v Ljutomeru 12, v Gornji Radgoni 16, v Lipnici 24 in na Spodnjem Bregu 20 posestniških in viničarskih sinov.

Ti dobijo tam prosti stanovanje in hrano ter 8 K mesečne plače.

Izobrazba v teh tečajih je v prvi vrsti praktična in le v toliko teoretična, kolikor je rabijo vodje tega dela in pa samostojni viničarji.

Po sklepnu tečaju dobi vsak udeleženec spričevalo o svoji sposobnosti.

Prošnje, ki so koleka proste, se morajo vložiti do 1. januarja 1907. V prošnji je natanko navesti, v katero šolo želi prosilec vstopiti. Prošnji so priložiti: dokazilo, da je prosilec izpolnil 16 leta, pravnostno spričevalo, ki mora biti potrjeno od župnijskega urada, zdravniško spričevalo, da nima prosilec nalezljive bolezni, odpustno spričevalo ljudske šole.

Pri vstopu se mora vsak zavezati, od 1. decembra 1907 neprenehoma ostati v župnijskih uradu in ubogati glede izobrazbe vodila deželnih krovnjakov.

Gradec 26. oktober

06. 10 1-1

odb

štajerskega.

Vsaka beseda
stane 2 v.
Večkr. objava
po dogovoru.

Za cerkvena dela kakor izdejanje altarjev, tabernakelov, božjih grobov itd. vsake vrste, prenavljanje oziroma predelovanje istih, s čistim, trpežnim podlaženjem in likanje se prizoriča večer cerkvenim predstojnikom pozlatar in kipar Matej Hrovatič v Studenici pri Mariboru, Bezirksstrasse 47 v novi hiši gosp. Zupančiča. Priznala pisma o delu so na vpogled.

774 (3-8)

Dekla isče službe v večji kuhinji v kakem trgu na Sp. Štajerskem, star 24 let, vajena vsakega dela. Naslov pri upravnosti. 8 (1-1)

Vsecke vrste debla od 4 metre dolžine kupim za najvišjo ceno na mestu lesnega skladišča ali kolodvorja v Mariboru. Na to opozarjam posestnike, ki ne morebiti dobiti daljših debel iz svojih gozdov. Janez Šper, lastnik Žage, Maribor. 18-12

Znano po ceni se kupi vse rezno blago, zgotovljene obleke in perilo v vsaki velikosti pri Adolfu Wesiak, Maribor, Dravska ulica 4. 608 11

Prestovaljna prodaja dveh posestov in sicer: Prvo v Mariboru, Jozefova cesta št. 29, meri 1200 šečnjev, obsega pohištvo z 10. stanovanji, ki neso na mesec 120 K. In vrt, kateri je porabiti za vrtnarijo ali tarasni prostor, in drugo posestvo v Jelovcu ob Dravi, meri 14 oralov, obsega zidano hišo in izdan gospodarsko poslopje, sadonosnik, travnike, njive, pašnike, vinograd in 30 let rastrost gost smrekov les, 4 oralov. Cena prav primerna. Natančneje se zve pri lastniku v Mariboru, Domgasse št. 8. Michael Szakovič. 767 (8-3)

Krojaškega posetnika, pridnega, takoj proti primernem plačilu Franc Plateis pri Sv. Jakobu v Slovenskem gor. 5 (2-1)

Kravarja, pridnega, vestnega ter bolj priletrega sprejme takoj proti primernem plačilu Franc Plateis pri Sv. Jakobu v Slovenskem gor. 5 (2-1)

Pravo kmečko slivovko in droženko, za katerih pristnost se jamči, prodaja gospa Jerič v Karčevini št. 126 pri Mariboru ob graski glavni cesti. 2 (26-1)

Sodarskega učenca sprejme Ivan Klemenak, sodar v Mozirju, Stajersko. 754 (3-3)

Štefan Kaufmann, trgovec z železnino v Radgoni 595 8 priporoča svojo veliko zalogo

lepo pozlačenih nagrobnih križev po nizki ceni.

Naznanilo.

Štajerski deželni odbor je sklenil tudi letos 1907 prirediti **viničarske tečaje**, v katerih se lahko viničarji temeljito izobrazijo v amerikanskih nasadih, sadni šoli kakor tudi nasajenju sadnih dreves in njih obdelovanju. Ti tečaji se bodo vršili:

1. na dež. sadjarski in vinarski šoli v Mariboru.
 2. na dež. viničarski šoli v Silberbergu pri Lipnici,
 3. " " " " v Ljutomeru,
 4. " " " " v Gornji Radgoni,
 5. na dež. osredni trtni šoli na Sp. Bregu pri Ptaju.
- Ti tečaji se začnejo 15. februarja in se končajo 1. decembra 1907.

Sprejelo se bo: v Mariboru 14, v Ljutomeru 12, v Gornji Radgoni 16, v Lipnici 24 in na Spodnjem Bregu 20 posestniških in viničarskih sinov.

Ti dobijo tam prosti stanovanje in hrano ter 8 K mesečne plače.

Izobrazba v teh tečajih je v prvi vrsti praktična in le v toliko teoretična, kolikor je rabijo vodje tega dela in pa samostojni viničarji.

Po sklepnu tečaju dobi vsak udeleženec spričevalo o svoji sposobnosti.

Prošnje, ki so koleka proste, se morajo vložiti do 1. januarja 1907. V prošnji je natanko navesti, v katero šolo želi prosilec vstopiti. Prošnji so priložiti: dokazilo, da je prosilec izpolnil 16 leta, pravnostno spričevalo, ki mora biti potrjeno od župnijskega urada, zdravniško spričevalo, da nima prosilec nalezljive bolezni, odpustno spričevalo ljudske šole.

Pri vstopu se mora vsak zavezati, od 1. decembra 1907 neprenehoma ostati v župnijskih uradu in ubogati glede izobrazbe vodila deželnih krovnjakov.

Gradec 26. oktober

06. 10 1-1

odb

štajerskega.

Vsaka beseda
stane 2 v.
Večkr. objava
po dogovoru.

Izšel je težko pričakovani Koledar za

kmetovalca 1907.

Uredil dež. nadzornik J. Legwart.

II. zelo popolnejši letnik z vsebino:

Kratek opis umne živinoreje; zlata pravila živinoreje, krmljenje goveje živine in prašičev. Prašičjereja, mlekarstvo, preiskovanje mleka, bolezni mleka. Obdelovanje travnikov, naprava in osuševanje travnikov, umeina in naravna gnojila. Sadjevje, naprava sadovnjaka.

Vinoreja, priprava dobrega vina. Kmet. zakoni. - Hmeljarstvo. Prerač. v kile, orale in hektarje. Koledar, sejni in še mnogo drugega.

Vezan je letos v posebno močno platno. Cena s pošto K 1.80, in se naroča pri Ivan Bonacu v Ljubljani.

Vsled prihranitve dragega povzetja se naj znesek naprej dopošlje.

278

Zelo ugodna priložnost!

Priporočam slavnemu občinstvu svojo veliko zalogo vedno svežega špecerijskega blaga, železne posode, razne železnine itd., katero se bode vsled dobrega nakupa prav po ceni prodalo. Posebno priporočam svojo veliko zalogo blaga, katero budem zaradi izprodaje po nizki ceni prodaval.

760 5-2

Za mnogobrojni obisk se priporoča

Janez Toplak,

trgovec pod bregom pri Sv. Lovrencu v Sl. gor.

Voščene sveče

za svečnico, voščene zvitke, sveče za krst in obhajilo priporoča veleč. duhovščini

Jožef Dufek

svečar v Mariboru. Viktringhofgasse 30.

Oddaja tudi na letne račune. — Kapljajoči voseb za polovično ceno.

1 (5-1)

Vabilo

na

• • redni občni zbor • •

Hranilnice in posojilnice

na Dolu

registrovane zadruge z neomejeno zavero, ki se bode vršili v četrtek dne 10. prosinca 1907 ob 2. uri popoldne v lastni pisarni h. št. 6 na Dolu.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva;
2. Odobrenje letnega računa;
3. Razdelitev čistega dobička;
4. Poročilo o izvršeni reviziji;
5. Izvolitev načelstva, računeskega pregledovalca in njegovega namestnika;
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

11 (1-1)

Slov. Gospodar s prilogom
"Naš Dom",
stanje samo 4 K na leto.

Koledar, Škola, Gospodar,

Nova in najcenejša trgovina z manufakturnim in konfekcijskim blagom

Grajski trg 2.

M. E. ŠEPEC

Burgplatz 2.

Maribor • (v lastni hiši)

priporoča za spomlad svojo veliko zalogu modnega blaga za dame in gospode. — Različne vrste pristnega platna za posteljne oprave, perila za dame in gospode, preproge, razne garniture za postelje, obleke za gospode in dečke, kravate itd. — Posebno velika izbira za neveste.

Postrežba točna in strogo solidna!

Tovarna za glinske izdelke v Račju

izdeluje s parnimi stroji iz najboljše, večkrat premlete gline priznano najboljše izdelke, kakor: patentovano zarezno in vsakovrstno drugo strešno opcko, opcko za zid, za oboke, dimanke, rekontra-opcko, ploče za tlak, lomljene cevi itd. po najnižji ceni.

• Zaloga tudi v Mariboru, Cesarska cesta, pri kamenarju A. Galser-ju. •

Špecerijska trgovina
A. Vertnik

Maribor, Koroška cesta št. 9

priporoča svojo veliko zalogu špecerijskega blaga ter različnega vina in piva, žganja itd.

Velika zalogu premoga in drve.

Pozor, kupovalci!

Jožef Ulaga

v Mariboru, Tegethofova cesta 21.

priporoča svojo veliko in najnovejšo zalogu manufakturnega blaga, kakor: fine volnene obleke za neveste vsake barve, velikansko izbiro lepih svilenih robev in predpasnikov. Dalje priporoča tudi jako dobro modno uknno za moške obleke. Vsakovrstne preproge, odeje in rjave, plata za perilo, moške in ženske srajce ter splok vse najrazličnejše perilo. — Vse po najnižji ceni!

Vsled ugodnega nakupa blaga mi je mogoče prodajati blago 10% cenejše kakor drugod.

„Pri sv. Jožefu“.

Delniška družba združenih pivovarn Žalec in Laški trg v Ljubljani

priporoča svoje
= izborno pivo v sodcih in steklenicah. =

POSOJILNICA V MARIBORU

ustanovljena l. 1882.

steje 3000 zadružnikov z 120.000 K vplačanih deležev. — Stanje hranilnih vlog: tri in pol milijona kron. — Stanje posojil: tri milijone kron. — Stanje rezervnih fondov za dobrodelne namene: 325.000 kron. — Obrestna mera za hranilne vloge: 4% in 4½%. — Obrestna mera za posojila: 5%, 5½% za hipotekarni, 6% za osebni kredit.

Rentni davek plačuje posojilnica za vlagatelje. — Obresti hranilnih vlog pripljuje se glavnici polueltno brez posebnega naročila.

Pisarna je v „Narodnem domu“.

Uraduje se v torkih, sredah, četrtekih in sobotah dopoludne, izvzemši praznike.

??
Kaj je novega?
??

To izveste v prihodnji
stevilki na tem pro-
storu.

Dosedaj tajnost!

M. Berdajs

Maribor : Sofijin trg

priporoča svojo veliko zalogu špecerijskega blaga in vse vrste semena.

Restavracija „Narodni dom“ v Mariboru

priporoča sortirana vina dr. Turnerja, osobito čisti meškat v steklenicah, Zadravčev ljutomeržan, dr. Stuhelčev haložan i. dr. — Piva: budiljeviško in ob veselicah tudi akcijsko laško. — Kuhinja samo s svežimi jedili.

Trgovina z železnino

Jos. Prstec

Maribor, Tržaška cesta 7

priporoča svojo veliko zalogu vsakovrstnega orodja za rokodelce, vse vrste železnine, traverze, kose, peči, vodovodne naprave itd. Portland in Roman cement, apno itd.

Vse po najnižji ceni!

FELIKS ROP

manufakturana trgovina v Mariboru

Grajski trg št. 2.

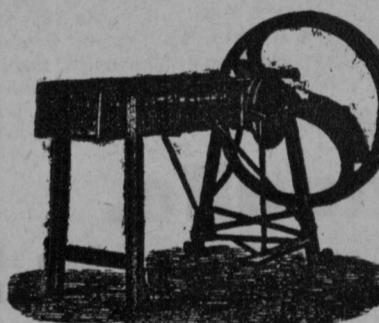
priporoča svojo veliko zalogu manufakturnega blaga za moške in ženske obleke, vsakovrstnega finega perila, predpasnikov, žepnih robev, naglavnih rut, nogavic itd.

Zaloga sobnih preprog, potna in posteljna ogrinjača.

Postrežba točna!

Alojzij Pinter

trgovina pri farni cerkvi v Slovenski Bistrici (podražnica na Gor. Bistrici)
priporoča raznovrstno blago, kakor: manufakturo, špecerijo, železo, steklo, posode, barve itd. na delo in drobno.

Trgovina z železnino

Merkur'

P. Majdič

= Celje. =

priporoča raznovrstne poljedelske stroje, posebno pa

slamoreznice

vsakovrstno jeklo, železnino in pločevine, železne po-
hištvo, peči za šole in zasebno porabo, peči za kurjavjo
z žaganjem, štedilnike, kuhinjsko posodo, vodnjake in
vodovodne naprave, železne in svinčene cevi.

Drsalice v vseh vrstah.

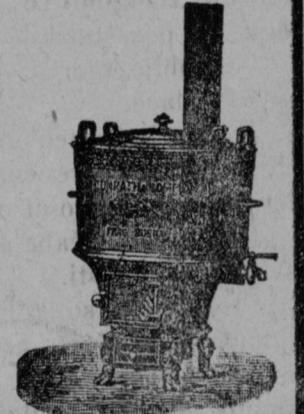
Nepremočljive vozne in komatne plahte.

Najboljša umetna gnojila so:

**Tomaževa žlindra,
kalijeva sol, kajnif.**

Vse stavbne potrebščine:
**traverze, cement, cevi iz
kamenčnine in frstina.**

Proti ognju in vlotu
varne blagajne.

Narodna gostilna

,Pri pošti'

Maribor, Tegethofova cesta 49

priporoča vedno sveže pivo, iz-
vrstna domača vina ter mrzle
in tople jedi. Mar. Meden.

**Bartheljovo
apno**

za poklajo, najboljše kakovosti
priporoča

M. Berdajs, Maribor, Sofijin trg.